

รายงานปฏิบัติงานสาขาวิชาศึกษา

“การควบคุมกระบวนการผลิตและพัฒนาระบบ
ISO, GMP, HACCP”

“Process Control and Development ISO, GMP, HACCP”

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 305 483 สาขาวิชาศึกษา

สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร

สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

วันที่ 10 ธันวาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
จดหมายนำส่ง	1
กิตติกรรมประกาศ	2
บทคัดย่อ	3
บทที่ 1 บทนำ	4
1. วัสดุประสงค์	4
2. รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท โอลิมปิก จำกัด	4
3. นโยบายบริษัท โอลิมปิก จำกัด	7
บทที่ 2 รายละเอียดการปฏิบัติ	10
1. หลักการ HACCP	10
2. การประยุกต์ใช้หลักการ HACCP	15
3. การอธิบายรายละเอียดผลิตภัณฑ์	17
4. แผนผังกระบวนการผลิต	18
5. การวิเคราะห์อันตรายทางชีวภาพ	19
6. การวิเคราะห์อันตรายทางเคมี	20
7. การวิเคราะห์อันตรายทางกายภาพ	21
8. การกำหนดจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม	22
9. การทราบสอน	26
10. แผน HACCP	27
บทที่ 3 งานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม	29
1. ศึกษาวิธีการล้างแบบ CIP ภายในโรงงาน	29
2. ศึกษาการ Calibrate เครื่องมือ (Temperature Gauge)	30
3. การทำ swap test หัวบรรจุที่เครื่องบรรจุน้ำยา	30
บทที่ 4 สรุปผลการปฏิบัติงาน	33
บทที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	34
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	37

สารบัญแผนผัง

	หน้า
แผนผัง 1 CCP Decision Tree	11
แผนผัง 2 กระบวนการผลิต	18
แผนผัง 3 ขั้นตอนการล้างแบบ CIP	29
แผนผัง 4 โรงงานผลิตเครื่องคิ่ม 1 (M1)	37
แผนผัง 5 โรงงานผลิตเครื่องคิ่ม 2 (M2)	38
แผนผัง 6 โรงงานผลิตเครื่องคิ่ม 3 (M3)	39
แผนผัง 7 โรงงานผลิตเครื่องคิ่ม 4 (M4)	40
แผนผัง 8 โรงงานผลิตเครื่องคิ่ม 5 (M5)	41
แผนผัง 9 โรงงานผลิตเครื่องคิ่ม 6,7 (M6,7)	42
แผนผัง 10 โรงงานผลิตถุงกวาก	43

	หน้า
รูปที่ 1 สัญลักษณ์ตราภิเษน	5
รูปที่ 2 เครื่อง Calibrator	30
รูปที่ 3 เครื่อง Calibrator และแท่งทองเหลือง	31
รูปที่ 4 ชุดทดสอบของการทำ swap test	32
รูปที่ 5 ผลการตรวจประเมินการทำ swap test	32

วันที่ 10 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

ขอส่งรายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาสาหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร อาจารย์สุวนาย์ นิงสาณนท์

ตามที่ข้าพเจ้า นางสาวจุฬาภรณ์ พัฒนา วงศ์ใหญ่ นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้ไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (305 483) ระหว่างวันที่ 2 เดือน กันยายน พ.ศ. 2545 ถึง วันที่ 20 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545 ในตำแหน่งผู้ช่วยนักเทคโนโลยีอาหาร ณ บริษัท โอลด์ สปา จำกัด และได้รับมอบหมายจาก Job Supervisor ให้ศึกษาและทำรายงาน เรื่อง การควบคุมกระบวนการผลิตและพัฒนาระบบ ISO, GMP และ HACCP (Process Control and Development ISO, GMP, HACCP)

บันทึก การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาได้สืบสุดลงแล้ว ข้าพเจ้าจึงขอส่งรายงานดังกล่าวมาพร้อมกันนี้ จำนวน 1 เล่ม เพื่อขอรับคำปรึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจุฬาภรณ์ พัฒนา วงศ์ใหญ่)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgment)

การที่ข้าพเจ้าได้มาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ณ บริษัท โอสถสภา จำกัด ตั้งแต่วันที่ 2 เดือน กันยายน พ.ศ. 2545 ถึง วันที่ 20 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545 สำ成品ให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีค่ามาก many สำหรับรายงานวิชาสหกิจศึกษานั้นนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีจากความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายฝ่าย ดังนี้

1. คุณสุรัตน์ โอสถานุเคราะห์ (ประธานบริษัท โอสถสภา จำกัด) ที่ให้ความสำคัญของระบบการศึกษาแบบสหกิจศึกษา และได้ให้โอกาสที่มีคุณค่าเป็นอย่างมาก
2. คุณชาญ กลับครี (ผู้จัดการฝ่ายโรงงานอาหารและเครื่องดื่ม)
3. คุณพินกร จ้อยรักสกุล (หัวหน้าโรงงานผลิตเครื่องดื่ม 2)
4. คุณอภิษัย เมฆศิริน (วิศวกร โรงงานอาหารและเครื่องดื่ม) ซึ่งเป็น Job Supervisor
5. คุณสุเมธ พลกัตดี (วิศวกร โรงงานอาหารและเครื่องดื่ม)
6. คุณสมสุข แย้มจัน (พนักงานธุรการ โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 5)
7. คุณพรศิลป์ โพธิ์ทอง (พนักงานธุรการ โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 2)

และบุคคลท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดทำรายงาน

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เป็นที่ปรึกษาในการทำรายงานฉบับนี้ จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนให้ความคุ้มและให้ความเข้าใจกับชีวิตของการทำงานจริง ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี่

นางสาวจุฬาพร พัฒนา วงศ์ใหญ่

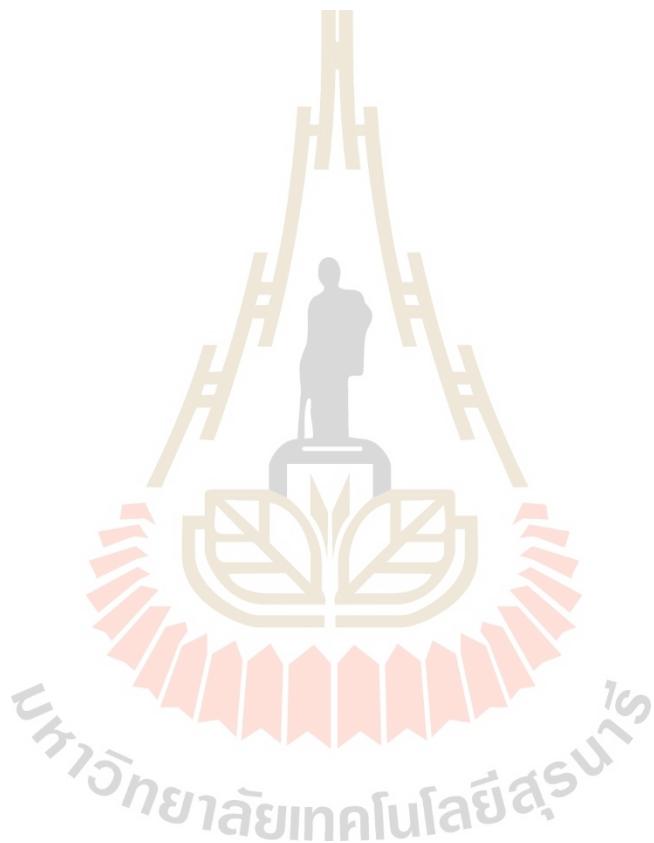
ผู้จัดทำรายงาน

10 ธันวาคม 2545

บทคัดย่อ

(Abstract)

บริษัท โอสถสภา จำกัด เป็นบริษัทที่ผลิตยา ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ เครื่องดื่มน้ำรุ่งกำลัง เครื่องดื่มเกลือแร่ และลูก gwad จากการที่ได้เข้าไปปฏิบัติงานในโครงการสหกิจศึกษา ในบริษัท โอสถสภา จำกัด ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายโรงงานอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งในการเข้าไปปฏิบัติงานนั้น ได้ทำการศึกษาในส่วนการควบคุมกระบวนการผลิตและพัฒนาระบบ ISO, GMP, HACCP ภายในโรงงาน รวมทั้งได้ทำการศึกษาการ Calibrate เครื่องมือ การทำ swap test หัวบรรจุ และการถ้างเครื่องจักรแบบ CIP เป็นต้น

บทที่ 1

บทนำ

1. วัตถุประสงค์

- ✿ เพื่อรวบรวมปัญหา ข้อบกพร่องต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและหานทางแก้ไข
- ✿ เพื่อให้ระบบ ISO, GMP และ HACCP ของฝ่ายโรงงานอาหารและเครื่องดื่มมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- ✿ เพื่อให้มีทักษะ และประสบการณ์ในการ Calibrate เครื่องมือ พร้อมทั้งสามารถใช้โปรแกรม Calibration SC200 อีกทั้งให้มีทักษะ และประสบการณ์ในการ swap test เครื่องจักรภายในโรงงาน
- ✿ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง
- ✿ เพื่อนำทฤษฎีที่ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานจริง

2. รายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท

นายเป้า ได้ก่อตั้งร้านเต็กเซงหยูขึ้นที่ย่านสำเพ็ง ในปี พ.ศ.2434 ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของบริษัทโอดิสกา จำกัด ที่ผลิตและจำหน่ายสินค้าประเภทยา เวชภัณฑ์ เครื่องดื่ม และสินค้าอุปโภค บริโภค ที่ได้มาตรฐานจากนานาประเทศทุกวันนี้

นายเป้าเริ่มกิจการจากการจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ด และต่อมาเมื่อห้าปี ก.ริมม์ "ได้นำฝากขายยาซื้อ ยาปั๊วี่ พิกัด เป็นยาแก้ ปวดเมื่อย แก้แพ้ ทำให้นายเป้าเกิดความคิดที่จะขายยาบ้าง โดยมีสูตรยาต่ำรับโบราณจากประเทศจีน แก้ปวดห้อง ห้องร่วง จึงได้ทำ "ยาคุณนาถลั่น" ขึ้นจำหน่าย ด้วยสรรพคุณที่ใช้แล้วเห็นผลจึงทำให้ยาคุณนาถลั่นเริ่มขายดี ต่อมานายเป้าได้นำยาคุณนาถลั่น ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระมห/repository พระบรมราชูปถัมภ์ เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เพื่อใช้ในกิจการเสือป่า อยู่มาปีหนึ่งเกิดโรคระบาดห้องร่วงอย่างแรงในหมู่เสือป่า ทางการจึงได้นำยาคุณนาถลั่น ให้บำบัดรักษา ปรากฏผลเป็นอัศจรรย์ ความทราบถึง พระบาทสมเด็จพระมห/repository พระบรมราชูปถัมภ์ เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระองค์ทรงพอพระราชหฤทัยขอรับยาคุณนาถลั่น จึงได้พระราชทานเข็มเสือป่าเป็นรางวัล และทรงเชิญแนะนำยาคุณนาถลั่นไว้ในพระราชนิพนธ์กันปัจจุบัน จนเป็นผลให้ยาคุณนาถลั่น เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น และในวันที่ 19 มีนาคม 2456 นายเป้าได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากรัชกาลที่ 6 พระราชนามสกุล "โอดิสกา" ระหว่างที่

นอกจากจำหน่ายยาคุณนาถลั่นแล้ว นายเป้ายังได้ผลิตยาประเภทอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย ยาหอมเทพจิต, ยาแสงสว่างแก้ลม, ยาเม็ดคำแก้ไข้, ยาสต็อรีทีมาซูบำรุงผิวพรรณสตรี ภายใต้สัญลักษณ์ "ตราคิเคน" เป็นเครื่องหมายประจำบริษัทฯ ซึ่งมีความหมาย คือ

กิเลน เป็นสัตว์มงคลจากสวรรค์จะปราကุตัวในคืนแคนที่มีความอุดมสมบูรณ์

พระอาทิตย์ เปรียบเสมือนแสงสว่างของชีวิตและความคิด

คัมภีร์ หมายถึงความรู้อันเป็นสัญลักษณ์ของนักประชารชีวิต

รูปที่ 1 ลัญลักษณ์ตราภิเคน

กิจการร้ายยาเต็กเชงหยู ได้เจริญก้าวหน้าจนถึงปี พ.ศ. 2461 นายสวัสดิ์ โอสสกานุเคราะห์ บุตรชายได้สืบท่วงบริหารกิจการแทน

นายสวัสดิ์ ได้เริ่มวางระบบบริหารการตลาดใหม่ โดยเริ่มนี้ใช้โฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชน อาย่างกว้างขวาง ตั้งแต่การทำใบปลิว คิต โปสเตอร์ ลงหนังสือพิมพ์ จัดทำแคมเปญ งานประกวด ให้เรื่องรายเดียง และรถชาหังกลางแปลง ซึ่งในระยะแรกได้ดำเนินการผลิตและขายยากรามิกลั่นเป็นหลัก ต่อมาเมื่อมีการสำรวจตลาดจึงได้ทำยาใหม่ๆ ขึ้นอีก เช่น ยาทันใจเก้าปีดหัว ยาสีฟัน DENTAL และ SUPERDENT ยาอมโนตัน และยาอุ้ทัย พิพพ์ เป็นต้น

บริษัทฯ ได้เริ่มระบบเครดิตในการจำหน่ายยาเป็นรายแรก เริ่มจากร้านขายยาค่างๆ ในย่านสำเพ็ง อาศัยการเชื่อใจกันให้สูงค่าน้ำสินค้าไปขายก่อน หลังจากนั้นจึงขยายไปตามค่างจังหวัดกิจการของบริษัทเริ่มนั้นคงเป็นปีก่อน พื้นที่น้ำดัน ลำดับ ในปี 2492 ได้ขยายแผนกผลิตไปอยู่ที่ซอยหลังสวน และเพิ่มกำลังการผลิตโดยเริ่มน้ำครื่องจักรกลมาใช้ และต่อมาได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท โอสสกานา เต็กเชงหยู จำกัด เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2492 ในขณะนั้นมีพนักงานทำงานร่วมห้าร้อยคน และได้แบ่งออกเป็นแผนกต่างๆ

วันที่ 13 ตุลาคม 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทาน “ครุฑตราตั้ง” ให้แก่บริษัทฯ ต่อมาใน พ.ศ. 2517 บริษัทฯ ได้ขึ้นสำนักงาน และฝ่ายผลิต จากโรงงานในซอยหลังสวนมาอยู่ที่เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และในปี 2538 ได้เปลี่ยนชื่อเพื่อเป็นสถากลั่นขึ้น เป็น บริษัท โอสสกานา จำกัด จนจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลากว่า 111 ปี ที่บริษัท โอสสกานา จำกัด ได้รับนิยมและเดินทาง อย่างมั่นคง ขึ้นเป็นผลมาจากการความขับหมุนเพียร ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจจริง และความศรัทธาที่มีต่องค์กรของ พนักงานที่ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างองค์กรให้ก้าวไปเป็นหนึ่งในบริษัทชั้นนำที่มีชื่อเสียง

ปัจจุบันมีบริษัทในประเทศไทยทั้งหมด : ดังนี้

1. บริษัท โอสสกานา จำกัด (สาขาหัวหมาก)
2. บริษัท โอสสกานา จำกัด (สาขาเมืองนวม)
3. บริษัท โอสสกานา จำกัด (สาขาอุบลฯ)

บริษัทในเครือบริษัท โอสสกานา จำกัด : มีดังนี้

1. บริษัท โอสสกานา โอลดิง จำกัด
2. บริษัท โอสสกานา จำกัด
3. บริษัท กรีนส์วิลล์ จำกัด
4. บริษัท ชิตี้ฟาร์ม แพคเกจ จำกัด

5. บริษัท เม็ค ดิสทริบิวชัน (ประเทศไทย) จำกัด
6. บริษัท ปีเตอร์ เวอร์นอน จำกัด
7. บริษัท เพิ่มพูนทรัพย์โปรดักโกล์ จำกัด
8. บริษัท ฟอร์ไซท์ รีสิร์ท จำกัด
9. บริษัท พิวเจอร์ คอมมิวนิเคชั่นส์ จำกัด
10. บริษัท พิวเจอร์ พับลิชชิ่ง จำกัด
11. บริษัท พิวเจอร์ เอ็นเทอร์เทนเม้นท์ จำกัด
12. บริษัท ญี่เนี่ยนคริ๊ก จำกัด
13. บริษัท วอลล์กีรีน จำกัด
14. บริษัท วีวงศ์ (ประเทศไทย) จำกัด
15. บริษัท สปา แอดเวอร์ไธซิ่ง จำกัด
16. บริษัท สยามกลาส อินดัสทรี จำกัด
17. บริษัท สำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด
18. บริษัท เอ็ทน่า ไอสตสก้า ประกันชีวิต จำกัด
19. บริษัท เอสเอสบี เอ็นเตอร์ไพร์ส จำกัด
20. บริษัท เอส ไอ เอ็นเตอร์ไพร์ส จำกัด
21. บริษัท เออร์ช่า เมเนจอร์ จำกัด
22. บริษัท ไอสตสก้า ไทยโซ จำกัด
23. บริษัท ไอสตสก้า ประกันภัย จำกัด
24. บริษัท ไอสตสก้า นาร์เก็ตติ้ง จำกัด

ชื่อ-ที่ตั้ง สถานประกอบการ

บริษัท ไอสตสก้า จำกัด ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 2100 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10240

ประธานบริษัท : คุณสุรัตน์ ไอสตานุเคราะห์

แผนกต่างๆ ภายในบริษัท ไอสตสก้า จำกัด : มีดังนี้

1. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 1 (M1) ผลิต M-150 , S-150 , M-150 Export
2. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 2 (M2) ผลิต M-150 , S-150 , M-150 Export
3. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 3 (M3) ผลิต M-150 , .357 , ลิโพ พลัส , S-150 Export
4. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 4 (M4) ผลิต ลิโพ
5. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 5 (M5) ผลิต M-150
6. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 6 (M6) ผลิตเครื่องดื่มน้ำร้อนอุ่น (Can) ขนาด 250 cc. เช่น M-150 Export , S-150 Export , Shark Cool Bite
7. โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 7 (M7) ผลิต M-Sport , M-Sport Plus

8. โรงงานผลิตสูกการด ผลิตโอลีเย่ (รัฐต่อเบอร์รี่ , รสมณฑล , รสบัว , รสเม่อน , รสមุคาลิปัตส และ รสสละไซเดอร์)

3. นโยบายของบริษัท

บริษัทฯ มีเป้าหมายเพื่อสร้างบริษัทฯ ให้เดินทางทั่วไปในประเทศไทยและการเป็นบริษัทระดับชาติ ที่เข้าไปลงทุน และประกอบธุรกิจในประเทศไทยต่างๆ คาดว่าภายในปี ค.ศ.2000 จะสามารถผลักดันยอดขายจาก 10,000 ล้านบาทเพิ่มขึ้น เป็น 20,000 ล้านบาท โดยมีนโยบายการดำเนินงาน 4 ประการ คือ

1. มุ่งสร้างความสมดุลของการเจริญเติบโตและศักดิ์ส่วนรายได้สินค้าทั้ง 3 กลุ่ม โดยจะปรับสัดส่วนให้สินค้าเครื่องครึ่ง 50 % กดุ่มยาและของใช้ประจำตัว 25 % เท่ากัน
2. รุกพัฒนาสินค้าทั้งในและต่างประเทศโดยเปิดศูนย์พัฒนาสินค้าเชื่อมโยงทั่วโลก ซึ่งจะเชื่อมโยงกันเป็นหมายการเข้าไปทำตลาดในประเทศไทยต่างๆ ในอนาคต
3. การก้าวสู่การค้าระหว่างประเทศโดยจะเข้าไปลงทุนและดำเนินธุรกิจในต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งเป็นการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับตลาดการค้าเสรีในยุคโลกไร้พรมแดน โดยขณะนี้ได้เริ่มจัดตั้งศูนย์วิจัยรวมทั้งสำนักงานสาขาในต่างประเทศ อาทิ จีน เวียดนาม พม่า ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย เป็นต้น
4. พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ สามารถรองรับการเป็นบริษัทสากลได้โดยเฉพาะการทำตลาดในต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย การขยายธุรกิจไปยังระดับภูมิภาคและระดับสากล

การวิจัยและการพัฒนา

เพื่อก้าวให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่และความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น บริษัทฯ จึงพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างรวดเร็วต่อการจัดหาวัสดุคุณภาพ บรรจุภัณฑ์ ขนาดการผลิต ตลอดจนถึงการตลาดและจัดจำหน่าย ซึ่งเป็นการอี๊ดอำนาจความสะดวกทำให้ได้เปรียบคู่แข่งขันในด้านราคา อีกทั้งไม่จำกัดการวิจัยเพียงเพื่อพัฒนาธุรกิจต่างประเทศเท่านั้นแต่ยังร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศ เพื่อวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยร่วมกับผู้ร่วมลงทุนต่างชาติพัฒนาระบบทางธุรกิจที่เรามีความสัมพันธ์ต่อกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากประเทศไทยต่างๆ เพราะเรามุ่งมั่นและมีเจตนาที่จะเน้นในอันที่จะพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้มีมาตรฐานระดับโลก

นอกจากงานด้านการวิจัยและพัฒนาสินค้าใหม่แล้ว สินค้าที่ผลิตและจำหน่ายทุกประเภทได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ตั้งแต่การผลิตจนถึงการบรรจุหินห่อเพื่อให้ได้มาตรฐานสากล โดยพนักงานของเราเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการนำเอาระบบควบคุมคุณภาพมาใช้เพื่อให้ผู้บริโภคได้เกิดประโยชน์สูงสุด สมกับคำวัญบริษัทฯ ของเราที่ว่า - “ โอลลัลสก้า รักคุณค่าชีวิต มุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลิตสินค้าคุณภาพ ”

ความสำเร็จของบริษัท

บริษัทฯ ได้ครองหน้าถึงความสำเร็จของการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง บุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร บริษัทฯ จึงส่งเสริมให้หนักงานมีความก้าวหน้าในสายอาชีพอย่างไม่มีขีดจำกัด จะก้าวไปไกลและรวดเร็วเพียงใดนั้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะพิสูจน์

ให้เห็นว่าตนมีความรับผิดชอบสูง , มีความสามารถ , มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และผลงานดีเด่น รวมถึงการซุ่มใจและโน้มน้าวให้ผู้อื่นได้ตื่นไปพร้อมกับตน นั่นคือการก้าวไปสู่ประชารัชแห่งความสำเร็จ

โครงการพัฒนาบุคลากรของเรา จัดให้มีการฝึกอบรมพัฒนาทักษะและความรู้ ความสามารถของพนักงานในทุกระดับชั้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทฯ ที่ต้องการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพเพื่อรับรองการเป็นบริษัทระดับชาติในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก จึงมีการจัดหลักสูตรอบรมหลากหลายประเภท เช่น การอบรมพัฒนาเพื่อปูพื้นฐานไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้นไป การอบรมพัฒนาทักษะเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล เช่น โครงการหลักสูตร Management trainee เป็นการอบรมให้พนักงานได้เรียนรู้ในหน่วยงานต่างๆ และเข้าทำงานในส่วนที่ตนถนัดเพื่อเตรียมตัวไปสู่ระดับผู้บริหาร การอบรมในส่วนของการปฏิบัติงานจริง (On The Job Training) เป็นต้น รวมถึงการส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมจากสถาบันภายนอก

ระยะเวลาในการทำงาน

ช่วงเวลาการทำงานภายในบริษัท จะแบ่งเป็น 3 ช่วงหรือ 3 กะ คือ ช่วงเช้า 6.00 – 14.00 น. ช่วงบ่าย 14.00 - 22.00 น. ช่วงค่ำ 22.00 – 6.00 น. โดยแต่ละกะการทำงานจะมีหัวหน้ากะโดยควบคุมดูแลความเรียบร้อยขณะที่ทำการผลิต

การอบรมพนักงานใหม่

พนักงานใหม่ที่เข้ามาทำงานทุกคน ทางบริษัทฯ ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศพนักงานขึ้น โดยจะอบรมเรื่องต่างๆ เช่น วิธีการตอกบัตรเข้า-ออก, สวัสดิการพนักงาน, วิธีการทำงาน, เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับงาน

ทางด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย

ทางบริษัทฯ ได้จัดให้มีการตรวจสอบขั้นปีละ 1 ครั้ง ส่วนใหญ่เกี่ยวกับสุขอนามัยอื่นๆของพนักงานมีมากน้อย เช่น พนักงานทุกคนในโรงงานโดยเฉลี่ยอย่างยิ่ง พนักงานปฏิบัติการในห้องบรรจุน้ำยาและปิดฝาทุกวัน มีต้องใส่เสื้อสีขาวและหมวดสีขาวให้สะอาดและถูกสุขอนามัยอยู่เสมอในระหว่างการทำงาน, สำหรับพนักงานที่เป็นสตรี หมวดที่สวมควรปักคลุมหมดไว้อย่างมิดชิด, พนักงานชายที่ไม่ได้ทำงานในห้องบรรจุ สวมใส่กางเกงสีน้ำเงินหมวดสีขาว, พนักงานต้องสวมใส่เครื่องป้องกันเสียงดัง (ear plug) ขณะเวลาทำงาน, กันงานทุกคนต้องหมั่นล้างมือให้สะอาด โดยเฉพาะก่อนเลิกงานทุกครั้ง ระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และหลังออกจากสุขา หรือขับวัตถุที่อาจปนเปื้อนอาหาร หลังจากที่จับวัตถุอื่นที่อาจเป็นพาหะนำโรคต้องรีบล้างมือ และห้ามสูบบุหรี่ สารอยากร้ายๆ กำไร และเครื่องประดับทุกชนิด เป็นต้น

ความปลอดภัยภายในโรงงาน

ในเรื่องความปลอดภัย ต้องแรกที่ทุกคนต้องระลึกเสมอในการปฏิบัติงาน คือ จิตสำนึกรักษาความปลอดภัยในการเข้ามาในโรงงาน ไม่ควรทำสิ่งใดที่มักง่ายหรือไม่ระมัดระวัง ซึ่งอาจเป็นเหตุทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ได้ทั้งกับตนเองและผู้อื่น และก่อนปฏิบัติงานพนักงานทุกคนจะต้องได้รับการอบรมความปลอดภัยพื้นฐาน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ซึ่งอาจจะช่วยบรรเทาอาการบาดเจ็บของผู้ที่ประสบอุบัติเหตุได้

ข้อควรปฏิบัติต่าง ๆ เมื่ออยู่ในโรงงาน

1. การเดินบริเวณรอบ ๆ โรงงานต้องเดินอย่างระมัดระวัง ควรเดินในกรอบเส้นเหลืองที่มีการตีไว้ หรือบนทางเท้า หรือเดินชิดค้านในด้านหนึ่ง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากรถยกที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ เพราะถ้าไม่ระวังรถยกอาจชนทำให้เกิดการบาดเจ็บขึ้นได้
2. เมื่อเข้าไปในบริเวณห้องบรรจุภัณฑ์ ต้องร้องเท้าญี่ปุ่น และจุ่มน้ำยาจากเชือก่อน ส่วนบริเวณด้านนอกของห้องบรรจุภัณฑ์ safety shoes เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น อาจมีแก้ว หรือเศษเก้าอี้ ก่อให้เกิดอันตราย
3. ศึกษาวิธีการใช้ถังดับเพลิง เมื่อเกิดไฟไหม้จะได้สามารถป้องกันไม่ให้ไฟลุก lan ได้
4. เมื่อเข้าบริเวณผลิต ควรใส่ที่ครองบู๊ฟ เพื่อป้องกันการเกิดอาการชุนวนวากได้

ปรัชญาของบริษัท โอสถสภา จำกัด

“เห็นประโภชน์ของผู้อื่นมากกว่าตนเอง คิดถึงน้ำใจของคนอื่นมากกว่าเงินตรา มีความซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพ รักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณของธุรกิจ และรักการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง”

บทที่ 2

รายละเอียดการปฏิบัติงาน

Hazard Analysis and Critical Control Point (HACCP)

HACCP คือ แผนการประกันคุณภาพของผลิตภัณฑ์อาหาร ที่มีการควบคุมจุดวิกฤตของขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดกระบวนการแปรรูปเพื่อช่วยป้องกันปัจจัยต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงหรืออันตรายต่าง ๆ เช่น การปนเปื้อนของจุลินทรีย์ หรือสารพิษของจุลินทรีย์ หรือสารเคมีต่าง ๆ มา กับวัตถุคุบหรือระหว่างการเตรียมวัตถุคุบ หรืออาจเป็นการปนเปื้อนในระหว่างการแปรรูป หรือกรรมวิธีที่ใช้ในการแปรรูป หรือกรรมวิธีที่ใช้ในการแปรรูปไม่ถูกต้องซึ่งมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน ทั้งมาตรฐานภายในประเทศหรือต่างประเทศ หรือไม่เป็นไปตามที่ตกลงกับลูกค้า และมีผลต่อเนื่องทำให้มีผลต่อสุขภาพของผู้บริโภค หรือทำให้ผลิตภัณฑ์ได้ลดลง อาจจะเป็นเพราะผลิตภัณฑ์มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐานหรือผลผลิต (yield) ลดลง

หลักการ HACCP

1. Hazard Analysis (การวิเคราะห์อันตราย)

หมายถึง การวิเคราะห์ขั้นตอนหรือจุดวิกฤตต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการแปรรูป หรือคุณภาพวัตถุคุบ หรือวิธีการนำวัตถุคุบมาใช้ เป็นต้น ซึ่งอันตรายในอาหารจำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.) อันตรายทางชีวภาพ (Biological Hazards) หมายถึง อันตรายที่เกิดจากสิ่งมีชีวิต ส่วนมากเกิดจากเชื้อ - จุลินทรีย์ ปรสิต และไวรัส

2.) อันตรายทางเคมี (Chemical Hazards) หมายถึง อันตรายที่เกิดจากสารเคมี ทั้งนี้อาจเป็นสารเคมีที่ติดมากับดิน น้ำ สิ่งแวดล้อม หรือปนเปื้อนมาจากกิจกรรมทางการเกษตร หรือเติมลงไปเพื่อช่วยในกรรมวิธีผลิต ขณะการนำไปสู่ตลาดจนเพื่อปอกเปลือกหรือคั่วช่องเร้นความด้อยคุณภาพของอาหาร อันเนื่องมาจากการเห็นแก่ได้ของผู้ขาย โดยไม่คำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน เช่น ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าเชื้อร้ายและกำจัดวัชพืช หรือไม่ในกระบวนการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ ปุ๋ย โลหะหนัง วัตถุเชื้อปนอาหาร สิ่งปรุงแต่งกลิ่น-รสที่เป็นอันตราย ยาปฏิชีวนะ ยาตัวตัวกัด รวมถึงอันตรายจากสารพิษตามธรรมชาติและสารพิษจากมนุษย์

3.) อันตรายทางกายภาพ (Physical Hazards) หมายถึง อันตรายที่เกิดจากการมีวัตถุแปลกปลอมปนอยู่ในอาหาร และทำให้ผู้บริโภคได้รับบาดเจ็บหรือเกิดความระคายเคือง หรืออาจไปทำให้การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายลึกขาดหรือทำงานผิดปกติ วัตถุแปลกปลอมดังกล่าว เช่น แก้ว โลหะ ไม้ กรวด หิน ลวดเย็บกระดาษ ฯลฯ

2. Critical Control Points (การกำหนดจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม)

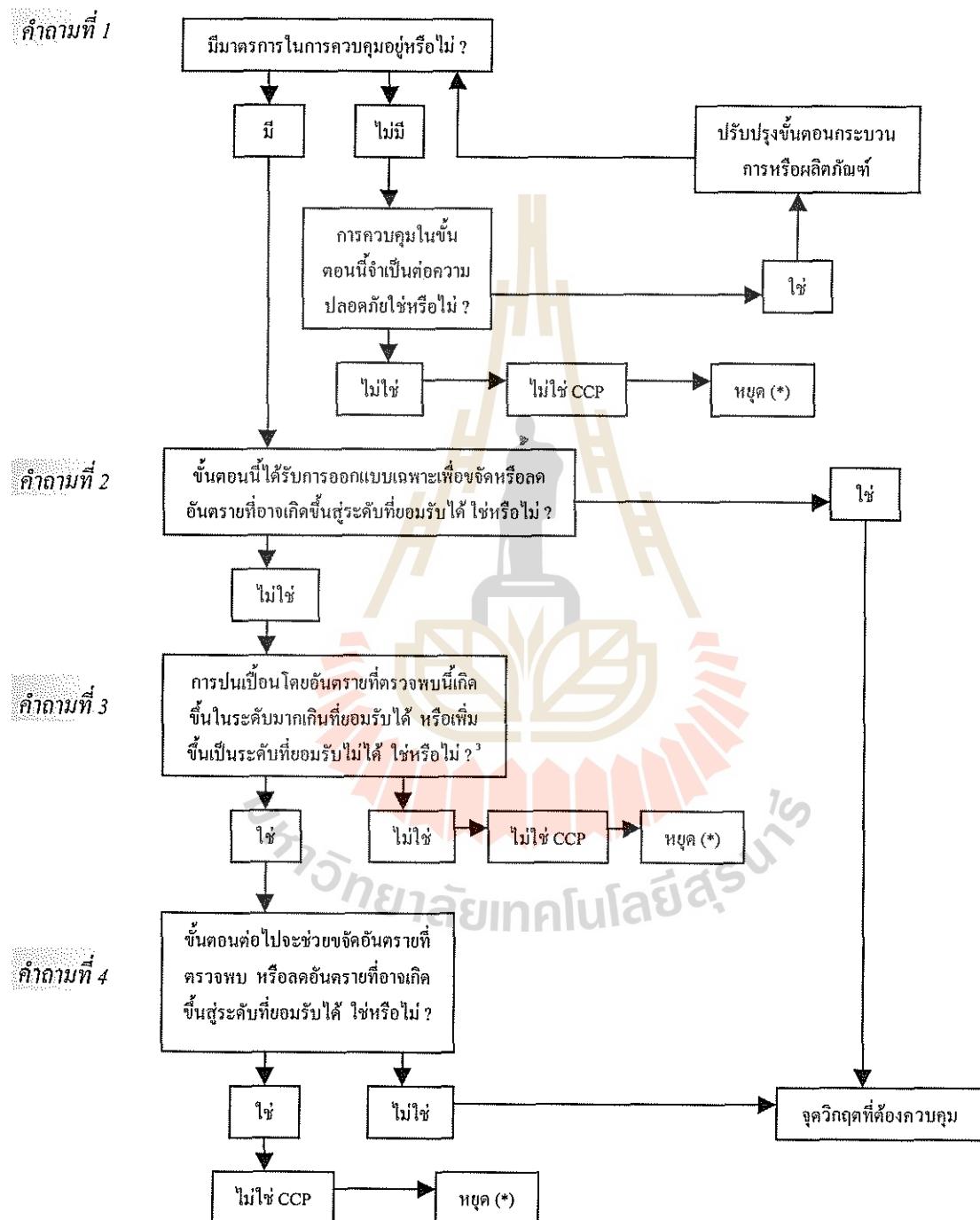
เป็นจุดสำคัญในห่วงโซ่อุปทานอาหาร (Food Chain Supply) ซึ่งถ้าหากเสียการควบคุมแล้วจะมีความเสี่ยงสูงในการเกิดอันตรายจากโรคอาหารเป็นพิษขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมปัจจัยวิกฤตที่ทำให้เกิดอันตรายในอาหาร ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1.) จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมสำหรับผลิตภัณฑ์ เมื่อจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมสำหรับอันตรายที่ติดมากับวัตถุคุบหรือเครื่องปั้นปูที่ผ่านการผลิตขึ้นต้นมาแล้ว และยังมิได้รับการกำจัดออกไป

2.) จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมสำหรับกระบวนการผลิต เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมสำหรับอันตรายที่เกิดจากข้อมูลของกระบวนการผลิตในขั้นตอนการผลิต

ในการตัดสินใจกำหนด CCPs ขึ้นมาแล้วใช้การตั้งคำถามที่เรียกว่า **CCP Decision Tree** ประกอบการตัดสินใจดังนี้

แผนผัง 1 CCP Decision Tree

(*) ดำเนินการต่อไปสำหรับอันตรายที่ตรวจพบตัดไปในกระบวนการที่บรรยายไว้

3. ระดับที่ยอมรับได้และระดับที่ยอมรับไม่ได้ จะต้องกำหนดไว้ก่อนประஸงก์ทั้งหมด เพื่อหาจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมของแผน HACCP

3. Critical Limits (การกำหนดค่าวิกฤต)

ค่าวิกฤต (Critical Limits) หรือ CLs หมายถึง ค่าที่กำหนดขึ้นมาเพื่อทำการควบคุม CCPs ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ คือ สามารถลดความเสี่ยงจากอันตรายในอาหารได้

ดังนั้นค่าวิกฤตจะกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงจากอันตรายทางจุลชีววิทยา ทางเคมี และทางกายภาพ มีลักษณะเหมือนกรอบหรือขอบเขตในการควบคุมความปลอดภัยของอาหาร ซึ่งผู้รับผิดชอบในอุตสาหกรรมอาหารเป็นผู้กำหนดค่าขึ้นมาเพื่อการจัดการความเสี่ยง โดยอาศัยความรู้พื้นฐานและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถอ้างอิงได้ หรืออาศัยหลักฐานจากการทดลองเป็นเครื่องสนับสนุน ในการตรวจสอบประเมินกำหนดให้มีกิจกรรมพิสูจน์ค่า CLs ว่าทำงานได้ถูกต้อง และเชื่อได้ว่าจะสามารถกำจัดหรือลดอันตรายได้จริง เพื่อยืนยันว่าผลิตภัณฑ์อาหารได้รับการควบคุมการผลิตและจัดบริการอย่างปลอดภัย ค่า CLs จะต้องวัดได้ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม และอาจจะต้องอาศัยค่า CLs หลาย ๆ ค่าเพื่อทำการควบคุม CCP เพียงจุดเดียว ค่า CLs ที่กำหนดขึ้นอาจเป็นค่าเดียวหรือเป็นช่วงกว้างได้ วิธีการวัดค่า CLs ควรเป็นวิธีที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว เชื่อถือได้ และประยุกต์ในทางปฏิบัติได้ยากว่าค่า CLs ที่วัดได้ไม่สอดคล้องกับค่า CLs ที่กำหนดขึ้นมาตามแผนงาน HACCP แสดงว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์อาหารที่ผลิตในช่วงเวลาหนึ่นไม่เป็นที่ยอมรับ เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอันตรายขึ้น จำเป็นที่ต้องนำไปผ่านขั้นตอนการแก้ไขค่าเบี่ยงเบนให้กลับคืนสู่สภาพปกติเสียก่อน จึงจะปล่อยผลิตภัณฑ์ออกไปสู่ตลาดหรือผู้บริโภคได้

เกณฑ์ที่มักใช้รวมทั้งการตรวจค่า ได้แก่ อุณหภูมิ เวลา ระดับความชื้น ความเป็นกรด-ด่าง ระดับปริมาณน้ำอิสระ (water activity) available chlorine และค่าที่วัดได้จากประสิทธิภาพสัมผัส ได้แก่ ลักษณะที่เห็นและเนื้อสัมผัสของอาหาร

4. Monitoring CCPs (การตรวจติดตามจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม)

การตรวจติดตาม (Monitoring) หมายถึง การเฝ้า การสังเกต การตรวจสอบเป็นระยะ ๆ เป็นประจำและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจใช้เครื่องมือซึ่งแตกต่างจากการสังการที่ใช้คำพูดและการกระทำที่ไม่มีการทำงาน และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

การตรวจติดตามเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารควบคุมจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ซึ่งจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัย กิจกรรมการตรวจติดตามจะต้องระบุว่าจะทำอย่างไรที่จุด CCP แต่ละจุด วิธีการตรวจติดตามอาจใช้วิธีการสังเกตหรือวัดค่า หรือหั่งสองชิ้นประกอบกันก็ได้ ผลที่ได้ทั้งหมดจะต้องบันทึกไว้ ความเชื่อถือในบุคคลผู้ทำหน้าที่นั้นบัวมีความจำเป็น หลักประกันที่น่าเชื่อถือคือ ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวและผลการตรวจสอบ (audits) นอกจากบุคคลแล้ว ความละเอียดและความแม่นยำของเครื่องมือวัดยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง กิจกรรมเกี่ยวกับการปรับและตรวจสอบเทียบเครื่องมือวัดค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน จึงต้องเก็บบันทึกไว้เป็นหลักฐานและนำมาแสดงต่อผู้ตรวจสอบระบบ ในกรณีที่การตรวจติดตามไม่ต่อเนื่อง ความเสี่ยงมีโอกาสเกิดขึ้นได้สูง ซึ่งผู้ผลิตจะต้องตัดสินค้ายอมรับ/ไม่ยอมรับ โดยยังคงเกณฑ์ทางวิชาการ โดยเฉพาะหลักสถิติในการควบคุมคุณภาพและการควบคุมกระบวนการผลิต ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจมีความน่าเชื่อถือ เนื่องจากมีการปรับความแปรปรวนของข้อมูลตามหลักการทางสถิติแล้ว ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรรายงานนำหลักการทำงานสถิติมาใช้ในการตรวจติดตามจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมด้วย

กระบวนการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบความไม่สงบในแต่ละจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมจะต้องกระทำอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการทำงานในสายการผลิต และจะไม่ทันเวลาถ้ามีผู้ตรวจสอบความไม่สงบเรียบร้อย ซึ่งต้องใช้เวลาในการตรวจสอบพิสิฐส์และเคมีได้รับความนิยมมากกว่าการตรวจสอบความไม่สงบทางจุลทรรศน์ เนื่องจากให้ผลรวดเร็วและยังสามารถบ่งชี้การควบคุมผลิตภัณฑ์ได้ เช่น กัน บันทึกข้อมูลและเอกสารค่าว่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบหาจุดวิกฤตต้องได้รับการลงนามกำกับโดยเจ้าหน้าที่ผู้ที่รับผิดชอบ แล้วเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการบททวนเอกสารซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรนั้น ๆ

5. Corrective Action Procedures (วิธีการแก้ไข)

การแก้ไขเป็นหลักการเพื่อปรับการเบี่ยงเบนให้กลับคืนสู่สภาพปกติ ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์อาหารมีความปลอดภัยในระดับที่ยอมรับได้ หากไม่ได้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในขณะเดียวกันการเบี่ยงเบนอาจจะเป็นอันตรายเมื่อนำมาให้บริโภค วิธีการแก้ไขมี 4 วิธีคือ

กิจกรรมที่ 1 กรณีมีสัญญาณเตือนว่าความคุณภาพลักษณะของเบี่ยงเบน โดยแสดงผลให้เห็นจากค่าวิกฤตที่ได้จากการตรวจสอบ ให้รับปรับกระบวนการให้คืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว

กิจกรรมที่ 2 ดำเนินกระบวนการแล้วขึ้นไม่ว่าก็ผลลัพธ์ของเบี่ยงเบนใดก็ตาม แต่ก็ต้องกักกันผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในช่วงเวลาหนึ่งไว้ ตรวจหาเหตุของการเบี่ยงเบนเพื่อหาทางแก้ไขตามที่เหมาะสมต่อไป

กิจกรรมที่ 3 หากพบว่าเบี่ยงเบนที่ทำให้เกิดการเบี่ยงเบน แล้วนำผลิตภัณฑ์ที่ได้ในขณะนั้นมาแก้ไข (ดำเนินการกระทำให้) แต่ถ้ามีความเสี่ยงสูงแม้จะแก้ไขแล้วก็ตาม หรือไม่มีทางแก้ไขให้คืนสู่สภาพที่ดีได้จะต้องกำจัดทิ้งไป

กิจกรรมที่ 4 บันทึกรายละเอียดผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำการแก้ไข วิธีการแก้ไข และผลที่เกิดขึ้น เก็บบันทึกไว้เป็นหลักฐานพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้

การปรับกระบวนการเป็นวิธีการที่สำคัญสำหรับผู้ควบคุมการผลิต เพื่อแก้ไขการเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิต จากการตรวจสอบจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมหากการณ์ที่เกิดขึ้นต้องทำการบันทึกและรายงาน ผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการแก้ไขควรมีคุณสมบัติเหมาะสม สามารถวินิจฉัยและตัดสินใจแก้ไขอย่างรวดเร็ว ให้สมเหตุสมผล การจัดการกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในขณะเดียวกัน ต้องระบุและบรรยายตำแหน่งที่วางผลิตภัณฑ์ ตลอดจนวิธีการที่ใช้และเหตุผลสนับสนุน ข้ามไปอ้างอิงต้องปรับเปลี่ยน HACCP ท้องทำการทบทวนการวิเคราะห์อันตราย จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม กำหนดให้กับหน่วยงาน เพื่อใช้ตรวจสอบว่า CCPs นั้น ๆ สามารถจัดการได้ตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การผลิตอาหารที่น่าดึงดูด

6. HACCP Verification (การยืนยันความเสี่ยงต่อไป)

การยืนยันเป็นกระบวนการประเมินความสอดคล้องระหว่างแผนที่เขียนไว้กับสิ่งที่ปฏิบัติจริงในระบบ HACCP ภารกิจนี้ประกอบด้วยการสังเกต โดยผ่านกิจกรรมการตรวจสอบประเมินจากผู้ประเมินภายในและภายนอก เพื่อทบทวนวิธีการทำงานจริงขององค์กรเบรียบเทียบกับบันทึกหรือแผน HACCP ที่เขียนไว้ว่าสอดคล้องกันหรือไม่ การยืนยันนั้นที่สุด CCPs คือ CLs และวิธีการตรวจสอบว่าเพียงพอและสอดคล้องกันอย่างไร และในกรณีที่เกิดการเบี่ยงเบนในกระบวนการผลิตเป็นผลให้ CLs ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ มีการบันทึกที่คงกันไว้ในแฟ้มที่

รวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนหรือไม่ มีการจัดการอย่างไร บันทึกไว้ชัดเจนหรือไม่ เชื่อได้อย่างไรว่าได้แก้ไขกระบวนการให้คืนสู่สภาพปกติแล้ว

การยืนยันความสอดคล้อง แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การทบทวนแผนงาน HACCP
2. ความสอดคล้องกับ CCPs
3. ยืนยันความสอดคล้องในกระบวนการจัดการ เมื่อเกิดการเบี่ยงเบนขึ้น
4. การสังเกตกระบวนการผลิต และการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานด้วยสายตา
5. การเขียนรายงาน

ความต้องการยืนยันอยู่กับป้าจัยต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับความเดี่ยว ตามปกติทำการยืนยันตามกำหนดเวลา แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามเหตุผลและความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ

ผู้ทำการตรวจสอบต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และมีคุณสมบัติเหมาะสม ภายหลังจากการตรวจสอบประเมินเพื่อยืนยันความสอดคล้อง จะต้องทำรายงานผลการตรวจสอบประเมินส่งให้กับผู้ตรวจสอบประเมิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกสำคัญของระบบ HACCP ที่ต้องเก็บไว้เป็นหลักฐาน

7. Record Procedure (วิธีการทำบันทึก)

มีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการเพื่อให้เป็นหลักฐานทางเอกสารที่สำคัญ การจัดทำบันทึกควรมั่นใจได้ว่าหลักฐานที่เขียนไว้มีการทำความเข้าใจและได้รับการเก็บรักษาตามระยะเวลาที่กำหนด กิจกรรมหนึ่งของแผน HACCP คือ การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานที่ต้องควบคุมในการผลิตและการจัดบริการอาหาร ดังนั้นการบันทึกจึงเป็นภารกิจหนึ่งที่ต้องดำเนินการในการผลิตอาหารด้วยระบบ HACCP บันทึกเป็นส่วนที่รวบรวมการทำงานในระบบ HACCP ไว้ทั้งหมด การวัดค่าทางกายภาพและทางเคมีที่ใช้ตรวจสอบตาม CCPs รวมถึงกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวกับการเบี่ยงเบนและการจัดวางแผนกิจกรรมที่ จะต้องจัดทำขึ้นเป็นระบบเอกสารที่ถูกต้องเป็นระเบียบ และเก็บไว้ในไฟล์ตามประเภทว่าด้วยระบบการเก็บเอกสารที่ถูกต้องเป็น

บันทึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ CCPs ต้องมีไว้และพร้อมให้เข้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบ การตรวจสอบประเมินแผน HACCP ควรจัดทำขึ้นตามลำดับขั้นตอน ส่วนบันทึกที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของระบบ HACCP และข้อมูลที่เป็นความลับไม่ต้องนำมาแสดงแก่ผู้ตรวจสอบของรัฐในการตรวจสอบประเมิน การเก็บรักษาบันทึกควรมีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติและดำเนินการดังนี้

บันทึก HACCP ควรประกอบด้วยสาระสำคัญ ต่อไปนี้

1. ตำแหน่งและวันที่ทำการบันทึก
2. การระบุรุ่นผลิตภัณฑ์ (รหัส รวมทั้งเวลาและวัน)
3. วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
4. การดำเนินงาน
5. เกณฑ์และค่าวิกฤต
6. การแก้ไขกระทำโดยผู้ใด
7. การระบุผู้ปฏิบัติงาน
8. ข้อมูลที่ต้องการเพื่อการจัดประเมิน

9. การทบทวน วันเวลา ครั้งที่ และผู้ดำเนินการ
ตัวอย่างเอกสารที่ต้องจัดทำ ได้แก่

- การวิเคราะห์อันตราย
- การกำหนดจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
- การกำหนดค่าวิกฤต

ตัวอย่างบันทึกข้อมูล

- รายละเอียดการตรวจคิดตามแต่ละจุดวิกฤต
- การเบี่ยงเบนและวิธีการแก้ไขที่เกี่ยวข้อง
- การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบ HACCP
- ตัวอย่างเอกสาร HACCP Worksheet

การประยุกต์ใช้หลักการ HACCP

1. จัดตั้งทีมงาน HACCP

ผู้ประกอบการด้านอาหารต้องมั่นใจว่ามีความรู้โดยเฉพาะและความชำนาญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถจัดทำแผน HACCP อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งนี้อาจทำได้อย่างเหมาะสมโดยการรวมเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ดังกล่าวจากหลาย ๆ แผนก เพื่อจัดตั้งเป็นทีมงาน HACCP ในกรณีที่ขาดผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านอาหารของค่าย แนะนำจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกองค์กร ทั้งนี้ควรระบุขอบเขตของแผน HACCP และควรอธิบายว่าส่วนใดในวงจรการผลิตอาหารที่เกี่ยวข้อง และระบุถึงประเภทของอันตราย เป็นต้น

2. การอธิบายรายละเอียดผลิตภัณฑ์

ทำอธิบายรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ควรได้กำหนดขึ้น รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย เช่น ส่วนผสม เครื่องปรุงที่ใช้ คุณลักษณะทางเคมีและทางฟิสิกส์ เช่น ค่า water activity ความเป็นกรด-ด่าง การแปรรูป เช่น การใช้ความร้อน การแช่แข็ง การแช่น้ำเกลือ การรอมควัน เป็นต้น ภาระบรรจุหีบห่อ ความทนทาน สถานะการเก็บรักษา และการกระจายตัวในค่า

3. การเข้าหัววัตถุประสงค์ในการใช้ผลิตภัณฑ์

วัตถุประสงค์ในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นอยู่กับการคาดคะเนการใช้ผลิตภัณฑ์โดยผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ขึ้นสูดท้ายหรือผู้บริโภค ในกรณีเฉพาะอาจต้องพิจารณาถึงการใช้ผลิตภัณฑ์กับกลุ่มที่ต้องคุ้มครอง เช่น การเติ่งอาหารกลุ่มผู้บริโภคตามสถาบันหรือสถานพยาบาล

4. การจัดทำแผนภูมิกระบวนการผลิต

ทีมจัดเตรียมระบบ HACCP ควรเป็นผู้จัดทำแผนกระบวนการผลิต ซึ่งครอบคลุมถึงทุกขั้นตอนการทำงาน เมื่อประยุกต์ใช้ HACCP ในกระบวนการผลิตใด ๆ ควรพิจารณาจากขั้นตอนการผลิตตั้งต้น และขั้นตอนการผลิตที่ตามมาตามลำดับในกระบวนการผลิตโดยเฉพาะนั้น ๆ

5. การตรวจสอบความถูกต้องของแผนภูมิกระบวนการผลิต

ทีมงาน HACCP จะต้องตรวจสอบขั้นตอนตลอดช่วงเวลาการผลิต และแก้ไขแผนภูมิให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงอย่างเหมาะสม

6. การวิเคราะห์อันตราย (หลักการที่ 1 ของแผน HACCP)

7. การหาจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (หลักการที่ 2)

8. การกำหนดค่าวิกฤตของแต่ละจุดวิกฤต (หลักการที่ 3)

9. การตรวจติดตาม (หลักการที่ 4)

10. การกำหนดวิธีการแก้ไข (หลักการที่ 5)

11. การกำหนดวิธีการทวนสอบ (หลักการที่ 6)

12. การกำหนดวิธีจัดทำเอกสารและการจัดเก็บบันทึกข้อมูล (หลักการที่ 7)

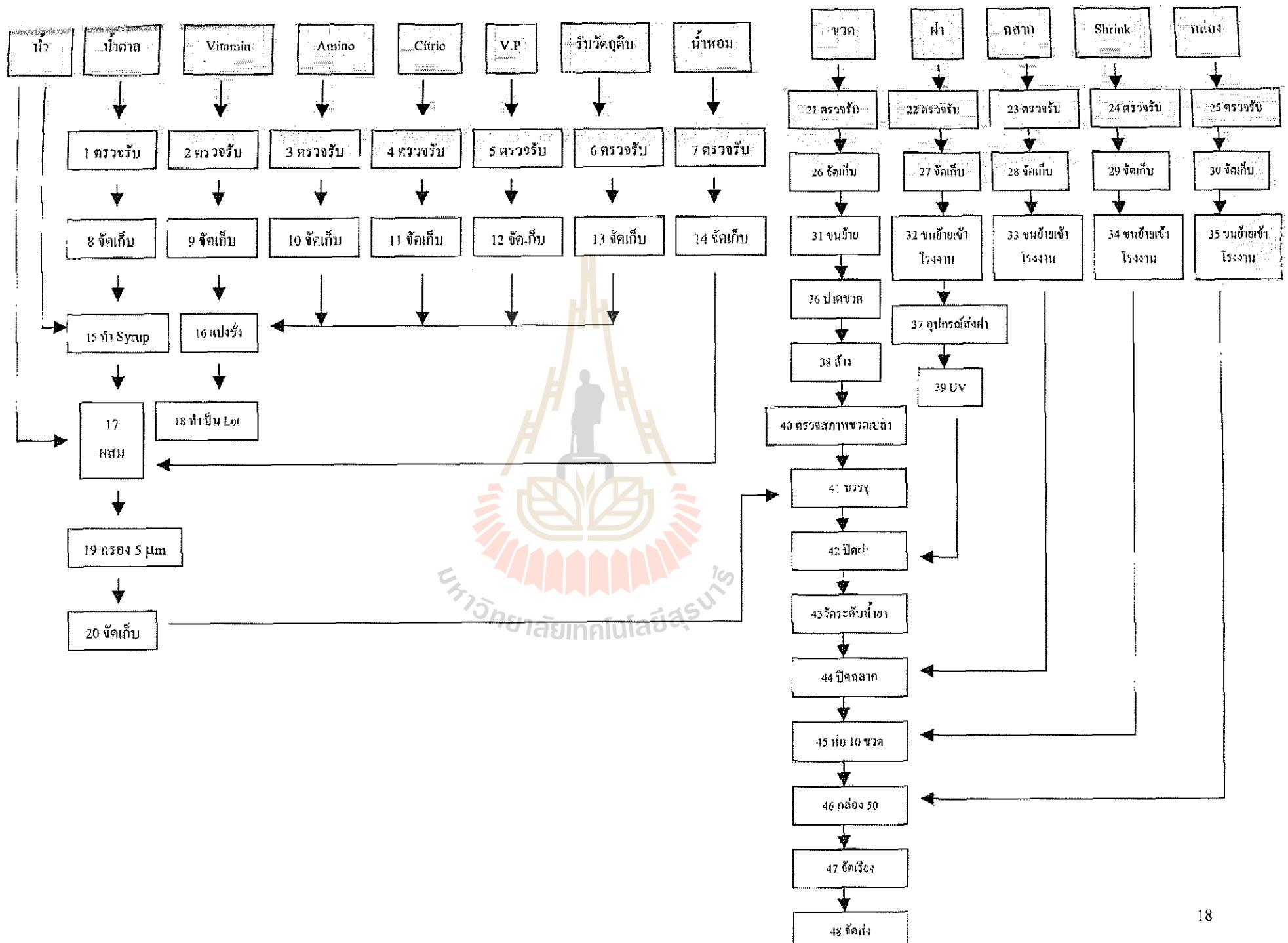
13. การฝึกอบรม (Training)

ควรกำหนดหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะด้านเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามแผน HACCP ซึ่ก乎์ควรมีการจัดทำถูกต้องในการทำงานและขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยกำหนดงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในแต่ละจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม

ការអនុបាយរាយនៃផែិតផលវត្ថុ

(Product Description)

1.	ឈ្មោះផែិតផលវត្ថុ (Product Names)	ក្រឹមគំរូ M-150, ក្រឹមគំរូ .357, ក្រឹមគំរូកិឡាភត់តា, ក្រឹមគំរូសាច់ 150 និង Shark Energy Drink
2.	គម្រោងនៃភាពីជ្រើននៃផែិតផលវត្ថុ (a _w , pH, c.c.)	មិនមែនភាពីជ្រើនទាំងអស់
3.	វิធានាធិធានាប្រើប្រាស់ផែិតផលវត្ថុ (How the product is to be used?)	តិន្នន័យរៀនដី
4.	រាយប្រចាំថ្ងៃ (Packaging)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ខ្សោយក្រឹម 2. បណ្តុះប្រចាំថ្ងៃ 150 CC. 3. ឯកក្រឹមដែលបានការពារ 4. ឯកក្រឹមដែលបានការពារដើម្បីតាមរយៈការប្រើប្រាស់ 10 ខ្សោយ 5. ការតិន្នន័យរៀនដីក្នុងក្រឹមប្រចាំថ្ងៃ 50 ខ្សោយ
5.	វាយុផែិតផលវត្ថុ (Shelf life)	2 ឆ្នាំខ្លួនហើយនិកតិ (25-30 °C)
6.	ដែលដាក់លក់ (Where the product will be sold?)	នៅក្រុងប្រទេសកម្ពុជា
7.	ការរំលែកលាក់ (Labeling Instruction)	<ol style="list-style-type: none"> 1. លេខាណាពល (លេខទីនូយុត្តិផលិត) 2. តំណែងប្រភេទ 3. គំព់ពាក្យ (បានគំព់ពាក្យ 2 ខ្សោយ ពេរាយក្នុងស៊ីនុស៊ីនុស៊ី និង លីកឡុកឡុក) ឬក្រឹមគំរូ (មិនគំព់ពាក្យ នៅក្នុងក្រឹមគំរូ) 4. ក្រឹមអាមេរិកាសាត់ដើម្បីទទួលបានការប្រើប្រាស់សំណើកុំភារាមនគរី 5. តិន្នន័យរៀនដី 6. ប្រើប្រាស់នៅក្នុងក្រឹម
8.	ការរំលែក	<ol style="list-style-type: none"> 1. វិញ្ញាបនិត 2. វិញ្ញាបនិត
9.	ការគ្រប់គ្រងការក្រោមការក្រោមតិន្នន័យ	ឯកក្រឹមដែលបានការពារ និងក្រឹមគំរូ (25-30 °C) ដើម្បីប្រើប្រាស់នៅក្នុងក្រឹម
10.	ក្នុំស្វែបនិតប្រើប្រាស់	ប្រើប្រាស់នៅក្នុងក្រឹមគំរូ និងក្នុំស្វែបនិតប្រើប្រាស់នៅក្នុងក្រឹមគំរូ
11.	បណ្តុះប្រចាំថ្ងៃ	150 CC.

การวิเคราะห์อันตราย

อันตรายทางชีวภาพ

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เครื่องดื่ม M-150, เครื่องดื่ม .357, เครื่องดื่มลิโพฟลัต, เครื่องดื่มคลาม 150 และ Shark Energy Drink

ระบุอันตรายทางชีวภาพ	ควบคุมที่
ตรวจรับ (21) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากมือพนักงาน QC ที่สูง ขาวไปครัว	- ควบคุมสุขลักษณะส่วนบุคคล
ป้าขาว (36) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากมือของพนักงาน และ ตะขอกเกี่ยวขาว	- ควบคุมสุขลักษณะส่วนบุคคล
อุปกรณ์ส่งฟ้า (37) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากมือพนักงาน - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากตะขอกเกี่ยวฟ้า	- ฝาที่เป็นสิ่งสกปรกและมือพนักงานจะเช็ดด้วย แอลกอฮอล์ก่อนนำเข้ากระบวนการใหม้อีกรัง - จัดการอบรมการใช้ตะขอกเกี่ยวฟ้าให้กับพนักงาน ซึ่งให้ พนักงานใช้ตะขอกเกี่ยวฟ้าตรวจสอบร่องข้างฟ้า “ไม่เกี่ยวที่ บริเวณในฝาเพื่อลดการปนเปื้อนจากจุลินทรีย์
ถัง (38) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์เนื่องจากอุณหภูมิไม่ถึง ตามที่กำหนด	- ถ้าอุณหภูมิไม่ถึงตามที่กำหนดไว้จะหยุดกระบวนการ และให้หัวหน้ากรมมาตรวจสอบทันที
UV (39) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ เนื่องจากหลอด UV หมดอายุการใช้งาน	- ควบคุมที่การเปลี่ยนหลอด UV ทุกๆ 6 เดือน, กำหนด spec กับ supplier พร้อมกับมีใบรับรองคุณภาพ
ตรวจสอบขวดเปล่า (40) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากมือพนักงาน	- ควบคุมสุขลักษณะส่วนบุคคล
บรรจุ (41) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์เนื่องจากทำ CIP ไม่ดีพอ	- ทำการ swap test หัวบรรจุหลังทำ CIP ทุกครั้ง
ปิดฝา (42) - เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์เนื่องจากเครื่องจักรเกิด ความผิดพลาด ทำให้ปิดฝาขวดไม่แน่น	- เข้มงวด QC ให้หมั่นตรวจสอบการปิดฝาที่เครื่องปิดฝา ทำเกลียว และก่อนบรรจุลงกล่อง

การวิเคราะห์อันตราย

อันตรายทางเคมี

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เครื่องดื่ม M-150, เครื่องดื่ม .357, เครื่องดื่มลิโพฟลัส, เครื่องดื่มน้ำผล 150 และ Shark Energy Drink

ระบุอันตรายทางเคมี	ความคุณที่
<p>บรรจุ(41)</p> <p>- เกิดการปนเปื้อนของสารทำความสะอาด เช่น คลอรีน เนื่องจากทำ CIP ไม่ดีพอ</p>	<p>- วัด pH ด้วย pH meter ให้อยู่ในช่วง pH 5.5-7 ซึ่งเป็น ค่าที่แสดงว่าไม่มีการปนเปื้อนของคลอรีนหรือสารเคมี อื่น ๆ ในเครื่องบรรจุ</p>

การวิเคราะห์อันตราย

อันตรายทางกายภาพ

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เครื่องดื่ม M-150, เครื่องดื่ม .357, เครื่องดื่มคิมโพฟลัสด, เครื่องดื่มคลาม 150 และ Shark Energy Drink

ระบุอันตรายทางกายภาพ	ควบคุมที่
ปัจจุบด (36) - เกิดการปนเปื้อนของสิ่นละอองจากในขวด	- มีหากพลาสติกก้นบวบเวณที่น้ำขวดเข้า และตัดพลาสติกที่หอยขดบริเวณบน line พลิต หรือกำหนดให้ supplier พลิตขวดที่มีคุณภาพพร้อมกับมีใบรับรองคุณภาพตัววิ
ลักษณะ (38) - ขวดร้าวมากเนื่องจากความร้อน - ขวดร้าวเนื้อขยำเนื่องจากความร้อน	- ก้นบวบเวณที่มีเศษขวดแตกและทำความสะอาดออกป่าให้มีเศษแก้วหลงเหลือ ซึ่งอยู่ภายใต้มาตรฐาน GMP ข้อ 6.3.3 - ก้นบวบเวณที่มีเศษขวดแตกและทำความสะอาดป่าให้มีเศษแก้วหลงเหลือ ซึ่งอยู่ภายใต้มาตรฐาน GMP ข้อ 6.3.3 หรือถ้าขวดไม่เกิดการแตกจะมีเครื่องตรวจสอบสภาพขวด เป็นลักษณะขวดร้าวออกจาก line พลิต
ตรวจสอบสภาพขวดเบ็ดเตล็ด (40) - เกิดการปนเปื้อนของเศษแก้วภายในขวดอันเนื่องมาจาก เครื่องซักร้าวทำงานผิดพลาด	- ทำการตรวจสอบเครื่องทุๆ 4 ชั่วโมง เพื่อให้เครื่องมือทำงานได้ถูกต้องแม่นยำขึ้น และเป็นการลดอันตรายที่จะเกิดขึ้น หรือมีหนังงานคือยตรวจสอบขวดหลังออกจากเครื่อง โดยมีลักษณะข่าวเท็จให้หนังงานมองเห็นภายในขวดได้ชัดเจน

การดำเนินดุลวิถีต่อความคุ้ม

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เครื่องดื่ม M-150, เครื่องดื่ม 357, เครื่องดื่มลิโพฟลัสด์, เครื่องดื่มคลาม 150 และ Shark Energy Drink

ขั้นตอนการผลิต / วัสดุที่ใช้ในกระบวนการ	อันตรายที่ระบุและปะรังเกทของอันตราย	คำถามที่ 1	คำถามที่ 2	คำถามที่ 3	คำถามที่ 4	หมายเลขอ้างอิงดุลวิถีต่อความคุ้ม
	<p>พิจารณาว่ามีการควบคุมโดยหลักการทั่วไปเกี่ยวกับสุขลักษณะของ Codex ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ใช่ ให้เขียนในช่องว่า GMPs และพิจารณาอันตรายต่อไป * ถ้า ไม่ใช่ ให้ตอบคำถามที่ 1 	<p>มีมาตรการป้องกันกำราบอันตรายที่ระบุไว้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ - ถ้ามีความจำเป็นต้องควบคุมความปลอดภัย ณ จุดนี้ หรือไม่ ถ้าไม่จำเป็นไม่ใช่จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ถ้าจำเป็นต้องดัดแปลงกระบวนการผลิตใหม่ * ถ้า ใช่ บรรยายมาตรการควบคุม และตอบคำถามที่ 2 	<p>ขั้นตอนการผลิตนี้ได้ออกแบบโดยเฉพาะเพื่อขัดห้ามลดอันตรายที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับสูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ตอบคำถามที่ 3 * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ให้พิจารณาอันตรายอื่นๆ อีก 	<p>การบันทึกข้อมูลอันตรายที่ระบุไว้ นั้นสามารถกิดหรือเพิ่มจำนวนจนสูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่ใช่จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุในช่องสุดท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไปขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์อันตรายต่อไปที่ระบุไว้ 		
ตรวจสอบ (21)	B : เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากมือของพนักงาน QC ที่สูงขึ้นไป	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ใช่	
ปิดขวด (36)	<p>B : เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์จากมือของพนักงาน และตะขอดเกี่ยวขวด</p> <p>P : เกิดการปนเปื้อนของฝุ่นละอองภายในขวด</p>	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ใช่	

ขั้นตอนการผลิต / วัสดุดินและวัสดุที่เข้ากระบวนการ	อันตรายที่ระบุและประเภทของอันตราย	คำถามที่ 1	คำถามที่ 2	คำถามที่ 3	คำถามที่ 4	หมายเหตุของชุดวิเคราะห์คุณภาพ
	<p>พิจารณาว่ามีการควบคุมโดยหลักการทั่วไปเกี่ยวกับสุขลักษณะของ Codex ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ใช่ ให้เขียนในช่องว่า GMPs และพิจารณาอันตรายต่อไป * ถ้า ไม่ใช่ ให้ตอบคำถามที่ 1 	<p>มีมาตรการป้องกันสำหรับอันตรายที่ระบุไว้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ - ถ้ามีความจำเป็นต้องควบคุมความปลอดภัย จะดูนี้หรือไม่ ถ้าไม่จำเป็นไม่ใช่จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ถ้าจำเป็นต้องคัดแปลงกระบวนการผลิตใหม่ * ถ้า ใช่ บรรยายมาตรการควบคุมและตอบคำถามที่ 2 	<p>ขั้นตอนการผลิตนี้ได้ออกแบบโดยเฉพาะเพื่อขัดหรือลดอันตรายที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ตอบคำถามที่ 3 * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ระบุในช่องสุดท้าย 	<p>การป้องกันจากอันตรายที่ระบุไว้นั้นสามารถกิดหรือเพิ่มจำนวนจนสูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่ใช่จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุในช่องสุดท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไปขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์อันตรายต่อไปที่ระบุไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุในช่องสุดท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่เป็นจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไปขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์อันตรายต่อไปที่ระบุไว้ 	
อุปกรณ์ส่งฟ้า (37)	B : เกิดการปะเมืองของจุลินทรีย์จากมือพนักงาน : เกิดการปะเมืองของจุลินทรีย์จากตะขอเกี่ยวฟ้า	ใช่ ใช่	ไม่ใช่ ไม่ใช่	ใช่ ไม่ใช่	ใช่	
ล้าง (38)	B : เกิดการปะเมืองของจุลินทรีย์เนื่องจากอุณหภูมิไม่ถึงตามที่กำหนด P : ขาดรีวามากเนื่องจากความร้อน : ขาดรีวาน้อยเนื่องจากความร้อน	ใช่ ใช่	ใช่ ไม่ใช่		ใช่ ใช่	CCP (38)

ขั้นตอนการ ผลิต / วัตถุสิน และวัสดุที่เข้า กระบวนการ	อันตรายที่ระบุและประเมิน ของอันตราย	คำถามที่ 1	คำถามที่ 2	คำถามที่ 3	คำถามที่ 4	หมายเหตุของ จุดวิกฤตที่ต้อง ^{ควบคุม}
พิจารณา ว่ามีการควบคุมโดย หลักการที่สำคัญอย่าง ไร่ตาม Codex ใช่หรือไม่ ? * ถ้า ใช่ ให้เพิ่ยนไปช่องว่า GMPs และพิจารณาอันตรายต่อไป * ถ้า ไม่ใช่ ให้ตอบคำถามที่ 1	พิจารณาว่ามีการควบคุมโดย หลักการที่สำคัญอย่าง ไร่ตาม Codex ใช่หรือไม่ ? * ถ้า ไม่ใช่ - ถามว่ามีความจำ เป็นต้องควบคุมความปลอดภัย ณ จุดนี้หรือไม่ ถ้าไม่เจ็บป่วยไม่ใช่ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ถ้าเจ็บป่วย ต้องตัดแปลงกระบวนการผลิต ใหม่ * ถ้า ใช่ บรรยายมาตรการควบ คุมและตอบคำถามที่ 2	มีมาตรการป้องกันสำหรับ อันตรายที่ระบุไว้ ใช่หรือไม่ ? * ถ้า ไม่ใช่ - ถามว่ามีความจำ เป็นต้องควบคุมความปลอดภัย ณ จุดนี้หรือไม่ ถ้าไม่เจ็บป่วยไม่ใช่ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ถ้าเจ็บป่วย ต้องตัดแปลงกระบวนการผลิต ใหม่ * ถ้า ใช่ บรรยายมาตรการควบ คุมและตอบคำถามที่ 2	ขั้นตอนการผลิตนี้ได้ออกแบบโดย เฉพาะเพื่อจัดหาร่องด้านตรายที่มี แนวโน้มจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้ ใช่หรือไม่ ? * ถ้า ไม่ใช่ ตอบคำถามที่ 3 * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุดวิกฤตที่ ต้องควบคุม ให้ระบุในช่องสูตร ท้าย	การป้องกันจากอันตรายที่ระบุไว้ นั้นสามารถจัดหาร่องเพื่อ减ลง ถูกกว่าระดับที่ยอมรับได้ ใช่หรือ ไม่ ? * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุ ในช่องสูตรท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไป ขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์ อันตรายดังไปที่ระบุไว้	มีขั้นตอนต่อไปที่จะจัดหาร่องด อันตรายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับ ใช่หรือไม่ ? * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุ ในช่องสูตรท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไป ขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์ อันตรายดังไปที่ระบุไว้	
UV (39)	B : เกิดการปนเปื้อนของ จุลินทรีย์ เมื่อออกจากหลอด UV หนาอย่างไรใช้งาน	ใช่	ใช่			CCP (39)
ตรวจสอบ ขวดเปล่า (40)	B : เกิดการปนเปื้อนของ จุลินทรีย์จากเม็ดพนักงาน P : เกิดการปนเปื้อนของเศษ แก้วภายในขวดอันเนื่องมาจากการ เคลื่อนย้าย	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่		CCP (40)
บรรจุ (41)	B : เกิดการปนเปื้อนของ จุลินทรีย์เมื่อจากคำ CIP ไม่ดีพอ	ใช่	ใช่			CCP (41)

ขั้นตอนการ ผลิต / วัสดุคง และวัสดุที่เข้า กระบวนการ	อันตรายที่ระบุและประเภท ของอันตราย	คำถามที่ 1	คำถามที่ 2	คำถามที่ 3	คำถามที่ 4	หมายเลขอของ จุดวิกฤตที่ต้อง ^{ควบคุม}
	<p>พิจารณาว่ามีการควบคุมโดย หลักการทั่วไปเกี่ยวกับสุขลักษณะ ของ Codex ให้หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ใช่ ให้เขียนในช่องว่า GMPs และพิจารณาอันตรายต่อไป * ถ้า ไม่ใช่ ให้ตอบคำถามที่ 1 	<p>มีมาตรการป้องกันสำหรับ อันตรายที่ระบุไว้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ - สถานที่มีความจำ เป็นศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องควบคุมบล็อกภัย ณ จุดนี้หรือไม่ ถ้าไม่จำเป็นไม่ใช่ จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม ถ้าจำเป็น ต้องตัดแปลงกระบวนการผลิต ใหม่ * ถ้า ใช่ บรรยายมาตรการควบ คุมและตอบคำถามที่ 2 	<p>ขั้นตอนการผลิตนี้ได้ออกแบบโดย เฉพาะเพื่อขัดหรือลดอันตรายที่มี แนวโน้มจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ตอบคำถามที่ 3 * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุดวิกฤตที่ ต้องควบคุม ให้ระบุในช่องสุด ท้าย 	<p>การปนเปื้อนจากอันตรายที่ระบุไว้ นั้นสามารถเกิดหรือเพิ่มจำนวนลง สูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ ใช่หรือ ไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุ ในช่องสุดท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไป ขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์ อันตรายดังที่ระบุไว้ 	<p>มีขั้นตอนคือไปที่จะขัดหรือลด อันตรายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับ ใช่หรือไม่ ?</p> <ul style="list-style-type: none"> * ถ้า ไม่ใช่ ขั้นตอนนี้เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม และให้ระบุ ในช่องสุดท้าย * ถ้า ใช่ ขั้นตอนนี้ไม่เป็นจุด วิกฤตที่ต้องควบคุม ให้ผ่านไป ขั้นตอนต่อไปและวิเคราะห์ อันตรายดังที่ระบุไว้ 	
บรรจุ (41)	C : เกิดการปนเปื้อนของสาร ทำความสะอาด เช่น คลอรีน เนื่องจากทำ CIP ไม่ดีพอ	ใช่	ใช่			CCP (41)
ปิดฝา (42)	B : เกิดการปนเปื้อนของ จุลินทรีย์เนื่องจากเครื่องขักร เกิดความผิดพลาด ทำให้ปิดฝา ^{ขาด} ไม่แน่น	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ใช่		

การทวนสอบ

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เครื่องดื่ม M-150, เครื่องดื่ม .357, เครื่องดื่มลิโพพลัส, เครื่องดื่มคลาน 150 และ Shark Energy Drink

กิจกรรม	วิธีปฏิบัติอย่างไร	ความถี่	ผู้รับผิดชอบ	บันทึก
1. ประเมินการจัดทำ (GMPs)	<ul style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบสุขลักษณะของสายการผลิต 2. ตรวจสอบสุขลักษณะของพนักงาน 3. ทบทวนบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงาน 	ปีละ 2 ครั้ง	ฝ่ายโรงงานอาหาร และเครื่องดื่ม	การตรวจสอบโปรแกรมขั้นพื้นฐาน
2. ตรวจประเมินบันทึกข้อมูลของการตรวจสอบติดตาม และการแก้ไขการเมี่ยงเบนของแต่ละ CCP	<ul style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่จะต้องมีในบันทึกข้อมูลของแต่ละ CCP 2. ตรวจสอบความเมี่ยงเบนจากค่าวิกฤตของแต่ละ CCP 3. ตรวจสอบการปฏิบัติงานการแก้ไขการเมี่ยงเบน 	ภายในวันที่ทำการนั้น [*] และก่อนส่งออก จำหน่าย	ผู้จัดการโรงงาน	การตรวจสอบบันทึกการเมี่ยงเบน และการแก้ไขของแต่ละ CCP

แผน HACCP

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เครื่องดื่ม M-150, เครื่องดื่ม .357, เครื่องดื่มลิโพพลัส, เครื่องดื่มคลาม 150 และ Shark Energy Drink

ขั้นตอนการ ผลิต / วัตถุสินค้า และวัสดุที่เข้า กระบวนการ	จุดวิกฤตที่ต้อง [*] ควบคุม / หมาย [*] เลขอันตราย	ลักษณะของอันตราย	จุดวิกฤต	วิธีการตรวจสอบตาม	วิธีแก้ไขเมื่อเกิดการเบี่ยงเบน	บันทึกจุดวิกฤต ที่ต้องควบคุม
ถัง (38)	CCP (38) / B	เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์เนื่องจากอุณหภูมิไม่ถึงตามที่กำหนด	- อุณหภูมิของ tank 1 = 60-65°C - อุณหภูมิของ tank 2 = 75-80°C - อุณหภูมิของ tank 3 = 80-85°C - อุณหภูมิของ tank 4 = 85-90°C - อุณหภูมิของ tank 5 = 85-90°C	ให้ทำการตรวจสอบอุณหภูมิทุก ๆ 1 ชั่วโมง	เมื่อพบว่าอุณหภูมิไม่เป็นไปตามที่กำหนดให้รับแจ้งหัวหน้างานทราบ และแก้ไขทันที	FPD002
UV (39)	CCP (39) / B	เกิดการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ เมื่อจากหลอด UV หมดอายุการใช้งาน	เปลี่ยนหลอด UV ทุก ๆ 7,000-8,000 ชั่วโมง	ให้ทำการตรวจสอบตามระยะเวลาที่กำหนด	เมื่อพบว่าหลอด UV หมดอายุให้รับแจ้งหัวหน้างานทราบ เพื่อดำเนินการเปลี่ยนทันที	FGM008
ตรวจสอบ ขวดเปล่า (40)	CCP (40) / P	เกิดการปนเปื้อนของเศษแก้วภายในขวดอันเนื่องมาจากเครื่องจักรทำงานผิดพลาด หรือต้องใช้เวลานาน เช่น รออะไหล่ ต้องมีการจัดพนักงานมาตรวจสอบแทนเครื่องทุกครั้ง	ทำการตรวจสอบเครื่องทุก 4 ชั่วโมง ถ้าเครื่องเกิดทำงานผิดพลาด หรือต้องใช้เวลานาน เช่น รออะไหล่ ต้องมีการจัดพนักงานมาตรวจสอบแทนเครื่องทุกครั้ง	ให้ทำการตรวจสอบตามระยะเวลาที่กำหนด	เมื่อพบว่าเครื่องขัดมีปัญหาให้รับแจ้งหัวหน้างานทราบ และจัดพนักงานตรวจสอบแทน	FPD003

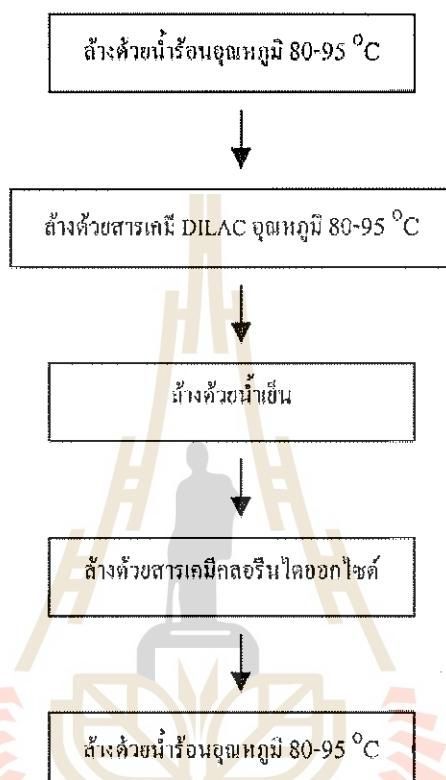
ขั้นตอนการผลิต / วัสดุดูดและวัสดุที่เข้ากระบวนการ	จุดวิกฤตที่ต้องควบคุม / หมายเหตุอันตราย	ลักษณะของอันตราย	ตัววิกฤต	วิธีการตรวจสอบความ	วิธีแก้ไขเมื่อเกิดการเบี่ยงเบน	บันทึกจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม
บรรจุ (41)	- CCP (41) / B	- เกิดการป่นเมื่อนของจุลินทรีย์เนื่องจากทำ CIP ไม่ดีพอ	- ค่าวิกฤตแบ่งเป็น C คือ ไม่มีตะกอนคำ +1 คือ มีตะกอนสีดำที่ปะลายสำลี +2 คือ มีสีดำกระจายทั่วขวด แต่ยังมองทะลุขวดได้ +3 คือ มีสีดำเข้ม มองไม่เห็นสำลี	- ให้ทำการ swap test หัวบรรจุหลังทำ CIP	- เมื่อพบว่าค่าที่ตรวจสอบเกินในช่วง +2 ให้รีบแจ้งหัวหน้างาน และดำเนินการแก้ไขทันที	- FGM004
	- CCP (41) / C	- เกิดการป่นเมื่อนของสารทำความสะอาด เช่น คลอรีน เมื่อจากทำ CIP ไม่ดีพอ	- ในการล้าง CIP มีการตรวจสอบประสิทธิภาพการล้างโดยใช้ pH meter ซึ่งจะต้องอยู่ในช่วง pH 5.5-7	- ให้ทำการวัดค่า pH ของน้ำทุกครั้งหลังทำ CIP	- เมื่อพบว่าค่าที่วัดไม่อยู่ในช่วงที่กำหนดให้รีบแจ้งหัวหน้างาน และดำเนินการแก้ไขทันที	- FPD004

บทที่ 3

งานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

1. ศึกษาวิธีการล้างแบบ CIP ภายใต้โรงงาน

แผนผัง 3 ขั้นตอนการล้างแบบ CIP

คำอธิบาย

- 1) นำน้ำร้อนอุณหภูมิ 80-95 °C เข้ามาล้างในระบบ เพื่อชำระล้างน้ำยาที่ค้างอยู่ในท่อและในหม้อบรรจุน้ำยาแล้ว ทำการ drain ทิ้ง ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
- 2) นำสารเคมี DILAC อุณหภูมิ 80-95 °C เข้ามาล้างในระบบ เพื่อชำระล้างสิ่งสกปรกที่เกิดตามข้อต่อท่อ, ผิวภาชนะท่อน้ำยา และในหม้อบรรจุน้ำยา ทำการ drain ทิ้งช่วงเวลาประมาณ 5 นาที และเช็คทิ้งไว้ในระบบประมาณ 15 นาที หลังจากนั้นทำการ drain ทิ้งให้หมด
- 3) นำน้ำเปล่าเข้ามาล้างในระบบเพื่อชำระสารเคมีที่ค้างอยู่ในท่อและในหม้อบรรจุน้ำยา แล้วทำการ drain ทิ้งจนกระตุ้น pH ของน้ำเท่ากับ 6-7 (นำกรดด่าง indicator มาทดสอบน้ำที่ drain ทิ้งแล้วเทียบสีในตาราง) ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที
- 4) นำสารเคมีคลอรีน โคลอโคไชต์ที่อุณหภูมิปกติ 30 °C เข้ามาล้างในระบบ เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่เกิดตามข้อต่อ, ผิวภาชนะท่อน้ำยา และในหม้อบรรจุน้ำยา ทำการ drain ทิ้งช่วงเวลาประมาณ 5 นาที และเช็คทิ้งไว้ในระบบประมาณ 15 นาที หลังจากนั้นทำการ drain ทิ้งให้หมด

- 5) นำน้ำรี่อนอุณหภูมิ 80-95 °C เข้ามาล้างในระบบ เพื่อจะล้างสารเคมีที่ค้างอยู่ในท่อและในหม้อนร้อนจางๆ แล้วทำการ drain ที่จะนับครั้งที่ pH ของน้ำเท่ากับ 6-7 (นำกระดาษ indicator มาทดสอบให้ที่ drain ที่น้ำล้างที่ยังสีไม่คล้ำ) ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

2. ติดตาม Calibrate เครื่องมือ (Temperature Gauge)

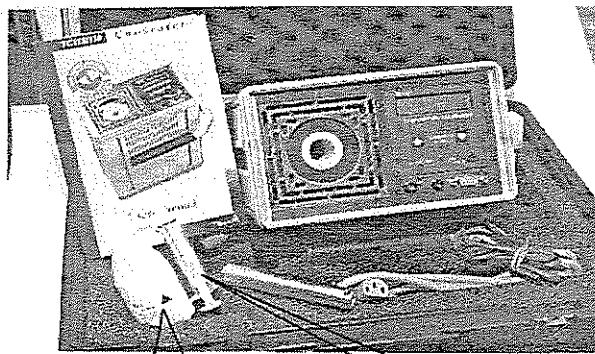
ในการจัดทำระบบประคันคุณภาพ การสอนเทียบ (Calibration) เครื่องมือถือว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจากการ Calibrate เครื่องมีผลต่อค่าความแม่นยำและความถูกต้องของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ เพราะหากเครื่องมือวัดค่าให้ถูกต้องแม่นยำแล้ว ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะมีคุณภาพและมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่ง Temperature Gauge เป็นเครื่องมือที่วัดอุณหภูมิของเครื่องจักร โดยจะใช้วัดอุณหภูมิของน้ำรี่อนว่าได้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่

วิธีการ Calibrate เครื่องมือ

1. ตรวจสอบอุณหภูมิการใช้งานของ Temperature Gauge ว่าอยู่ในช่วงไหน เช่น อุณหภูมิการใช้งาน 50-60 °C
2. เสือกแท่งทองเหลืองที่มีขนาดซองเหมาะสมกับ Temperature Gauge
3. เสียบแท่งทองเหลืองในช่องใส่ของเครื่อง Calibrator แล้วนำ Temperature Gauge เสียบในแท่งทองเหลือง
4. ปิดสวิตช์เครื่องและปรับอุณหภูมิอ้างอิง (Reference Temperature) ให้อยู่ในช่วงการใช้งาน โดยแบ่งอุณหภูมิการใช้งานเป็นช่วงๆ เช่น อุณหภูมิการใช้งาน 50-60 °C อาจแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ 50, 55, 60 °C โดยปรับค่าอุณหภูมิอ้างอิงไปที่ 50 °C ก่อน
5. รอจนกว่าอุณหภูมิที่อ่านได้มีค่าเท่ากับอุณหภูมิอ้างอิง (อ่านจาก monitor ของเครื่อง Calibrator) พร้อมกับต้องมีดาว (*) ขึ้นที่อุณหภูมิที่設定
6. ทำการอ่านค่าอุณหภูมิที่วัดได้ (อ่านจาก Temperature Gauge) พร้อมกับอ่านค่าอุณหภูมิและค่าความชื้นของห้องที่ทำการวัด (อ่านจากเครื่อง Thermo-Hygrograph)
7. จากนั้นทำการปรับค่าอุณหภูมิอ้างอิงไปที่ 55 และ 60 °C ตามลำดับ แล้วทำการวัดเช่นเดิม
8. ป้อนข้อมูลที่ได้ลงในโปรแกรม Calibration SC400 เพื่อทำการวิเคราะห์ผล และสั่งพิมพ์ (print) ผลที่ได้เพื่อนำไปเป็นข้อมูลอ้างอิงว่าเครื่องมือนี้ได้ทำการ Calibrate แล้ว พร้อมกับต้องลงชื่อผู้ Calibrate ด้วย

รูปที่ 2 เครื่อง Calibrator

รูปที่ 3 เครื่อง Calibrator และแท่งทองเหลือง

3. การทำ swap test หัวบรรจุที่เครื่องบรรจุน้ำยา

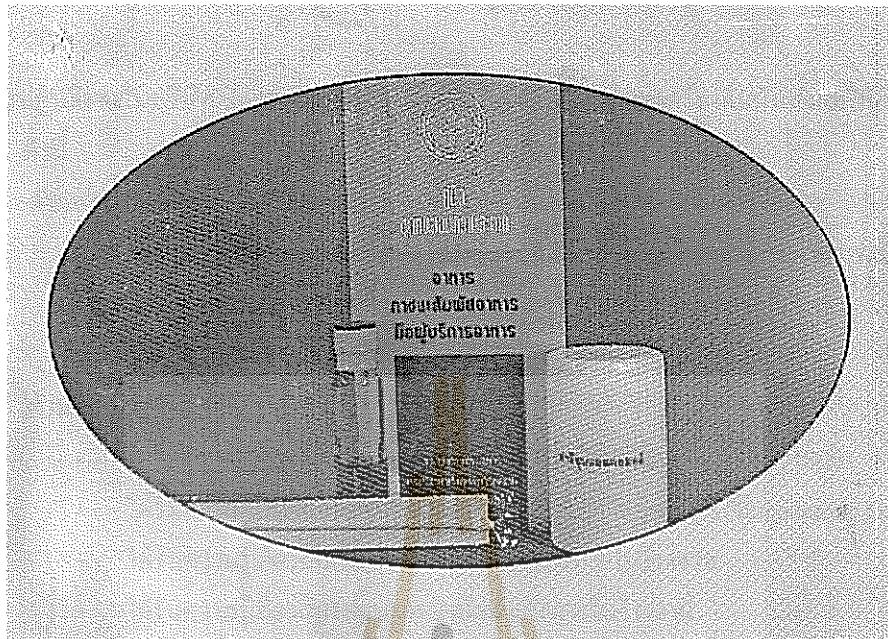
การ swap test เป็นการตรวจสอบว่าการทำความสะอาดเครื่องจักรสะอาดอย่างเพียงพอหรือไม่ ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพเชื้อจุลินทรีย์ที่เหลืออยู่หลังจากที่ได้ทำความสะอาดเครื่องจักรแล้ว โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการ swap test ต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ swap test ก่อนจะทำการปฏิบัติจริง ซึ่งจะนำขั้นตอนที่ประกอบด้วย

1. ถ่านสำลีพัน ไม้ที่ทำการข่าเชื้อแล้ว
2. อาหารเลี้ยงเชื้อที่ทำการข่าเชื้อแล้ว
3. สำลีแอลกอฮอล์สำหรับฆ่าเชื้อมือผู้ที่ทำการทดสอบ

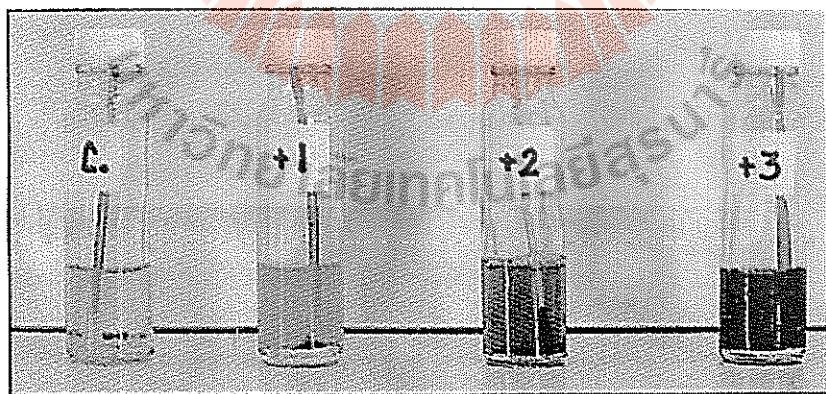
วิธีทดสอบ คือ

1. ผู้ทำการทดสอบต้องถางมือให้สะอาด พร้อมกับเช็คเม็ดด้วยสำลีแอลกอฮอล์
  2. นำถ่านสำลีพัน ไม้ที่ในอาหารเลี้ยงเชื้อแล้ว เช็คที่บริเวณหัวบรรจุ
  3. นำถ่านสำลีพัน ไม้แข็งในหอดอาหารเลี้ยงเชื้อ
  4. ตั้งทิ้งไว้เป็นเวลา 3 วัน แล้วทำการตรวจสอบ
- ผลการตรวจประเมินหลังจาก 3 วัน แบ่งได้ดังนี้
1. C คือ ไม่มีตะกอนคำ
  2. +1 คือ มีตะกอนสีดำที่ปลายสำลี
  3. +2 คือ มีสีดำกระจายทั่วขวดแต่ยังมองทะลุขวดได้
  4. +3 คือ มีสีดำเข้ม มองไม่เห็นสำลี

โดยผลการตรวจที่มีค่ามากกว่า +2 ถือว่าการทำความสะอาดเครื่องจักรยังไม่ดีพอ เนื่องจากยังมีปริมาณเชื้อ - จุลินทรีย์เหลืออยู่มาก สังเกตจากสีดำที่เกิดขึ้น ซึ่งควรที่จะมีการปรับปรุงกระบวนการทำความสะอาดให้ดีขึ้น เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

รูปที่ 4 ชุดทดสอบของการทำ swap test

รูปที่ 5 ผลการตรวจประเมินการทำ swap test

บทที่ 4

สรุปผลการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานในบริษัท โอสถสภา จำกัด ในฝ่ายโรงงานอาหารและเครื่องดื่มน้ำส่งผลให้เกิดประโยชน์ใน
หลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1. ด้านสังคม

- ได้รักษาคุณภาพต่าง ๆ มากขึ้นทั้งในหน่วยงานที่ได้มาปฏิบัติงานและหน่วยงานอื่น
- ได้เข้าใจถึงลักษณะของการทำงานจริง และชีวิตประจำวันในการทำงาน
- ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. ด้านทฤษฎี

- ได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบประยุกต์ HACCP, GMP, ISO
- ได้รับความรู้ใหม่เกี่ยวกับการ Calibrate เครื่องมือวัดอุณหภูมิ (Temperature Gauge)
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับการ swap test เครื่องจักรภายในโรงงาน
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบการนำบัดน้ำเสียภายในโรงงาน
- ได้รับความรู้ใหม่เกี่ยวกับระบบการนำน้ำให้บริสุทธิ์ทั้งน้ำ soft และน้ำ pure
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตเครื่องดื่มและสูตรความเผ็ดภายในโรงงาน
- ได้รับความรู้เกี่ยวกับการ CIP (Cleaning-In-Place) ของเครื่องจักรภายในโรงงาน

3. ด้านปฏิบัติ

- ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านระบบประยุกต์ HACCP
- ได้เข้าร่วมการประชุมระบบประยุกต์ HACCP
- ได้ทำการ swap test หัวบรรจุของเครื่องบรรจุน้ำยา
- ได้ทำการ Calibrate เครื่องมือวัดอุณหภูมิ
- ได้ทำการจัดการเอกสารร่วมกับพนักงานธุรการ
- ได้ทำการใช้งานคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครื่องข่ายทั้งภายในและภายนอกบริษัท รวมทั้งได้ใช้ software ต่าง ๆ

ซึ่งการปฏิบัติงานในบางส่วน ได้ทำการบันทึกไว้ในข้างต้นของรายงานฉบับนี้แล้ว

บทที่ 5

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากการปฏิบัติงานในฝ่ายโรงงานอาหารและเครื่องดื่ม บริษัท โอสถสภา จำกัด เป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ นั้นนอกจากจะเป็นการนำความรู้ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงแล้ว ยังได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมอีกมากมาย ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ดีที่จะนำไปปรับปรุงในการทำงานจริงในอนาคตต่อไป ซึ่งในระหว่างปฏิบัติงานพบปัญหาและอุปสรรคบางประการ ได้แก่

1. เมื่อจากเป็นการปฏิบัติงานจริงเป็นครั้งแรก ทำให้ช่วงแรกยังทำงานได้ไม่เต็มที่นักและยังมีข้อบกพร่องอยู่พอสมควร ต้องมาเมื่อสามารถปรับตัวและได้รับคำแนะนำจาก Job Supervisor จึงทำงานได้ดีขึ้นตามลำดับ
2. เมื่อจากทางบริษัทไม่มีพนักงานที่จบทางด้านเทคโนโลยีอาหาร จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่ตรงกับทางด้านที่เรียนมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับความรู้จาก Job Supervisor
3. เมื่อจากระบบประกันคุณภาพ (HACCP, GMP, ISO) มีความสำคัญมากในปัจจุบัน ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงควรจัดให้นักศึกษาได้ไปอบรมตามสถานที่ที่มีการอบรมเรื่องดังกล่าว เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

.ระบบการวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหารและดำเนินการนำไปใช้.สำนักงาน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.กระทรวงอุตสาหกรรม.2543.

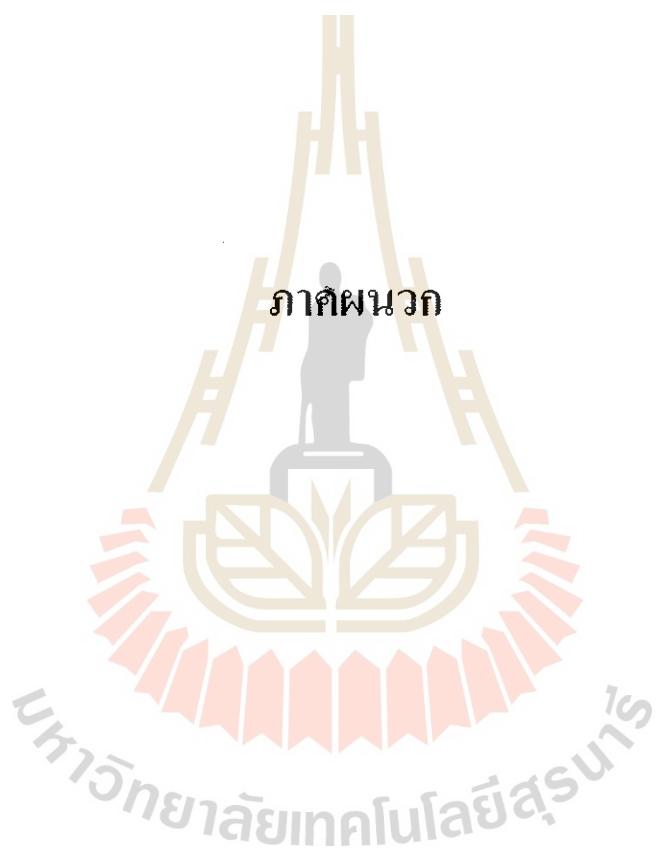
เอกสารประกอบการอบรม : ปฐมนิเทศพนักงานใหม่.ฝ่ายพัฒนาบุคลากร อำนวยการทรัพยากรบุคคล.บริษัท โอสถ
สภากาแฟ.จำกัด.2544.กรุงเทพมหานคร.

เอกสารประกอบการฝึกอบรม : การวิเคราะห์จุดวิกฤตที่ต้องควบคุมในการผลิตอาหาร.ฝ่ายปรึกษาแนะนำและฝึกอบรม
ร.m.สถาบันเพื่อผลผลิตแห่งชาติ.

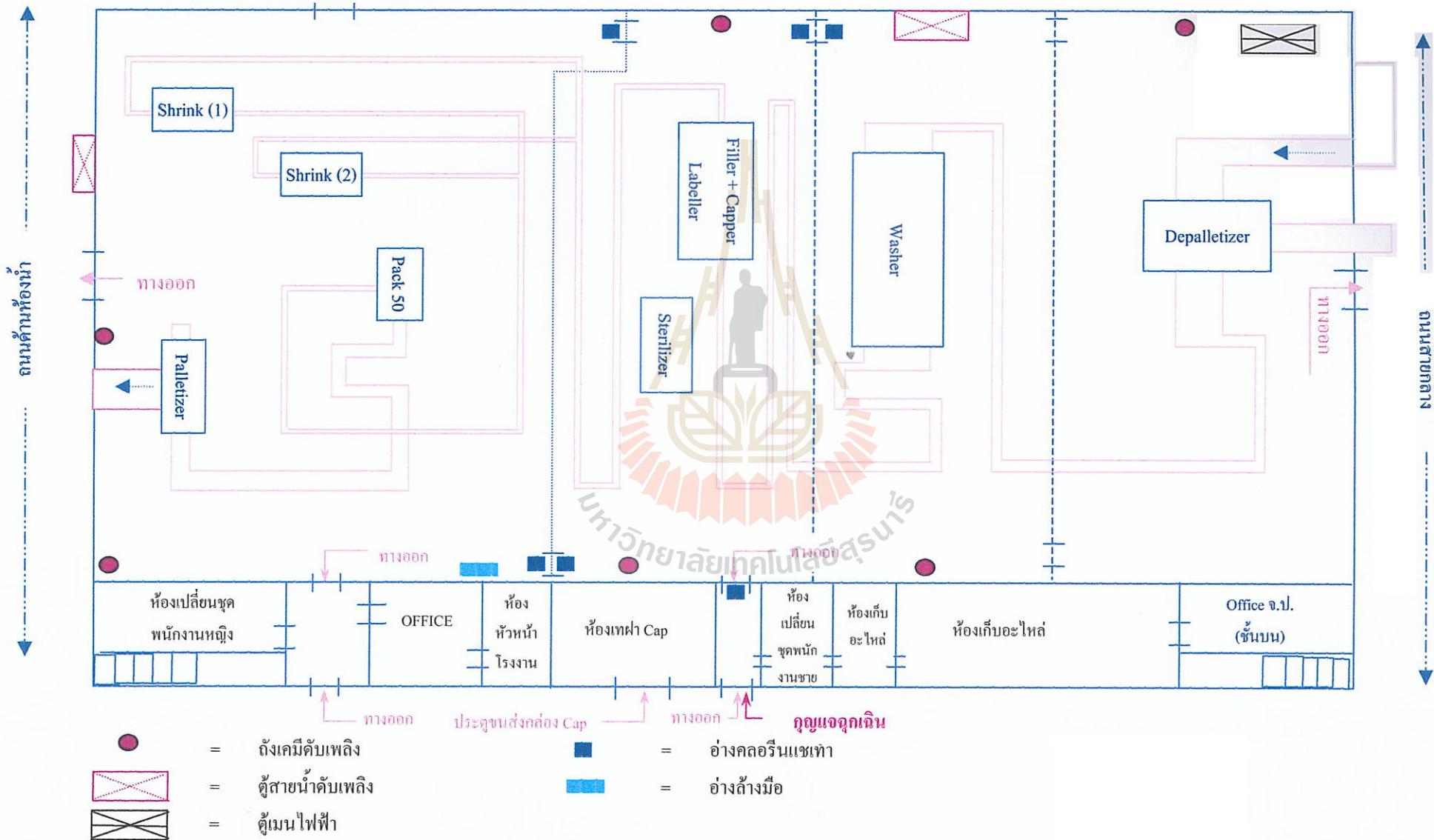
น้ำเพชร พรหมณा.(2545).รายงานการตรวจประเมินเบื้องต้น : การวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุมใน
การผลิตอาหารสำหรับบริษัท โอสถสภากาแฟ.จำกัด.สถาบันเพื่อผลผลิตแห่งชาติ.

จุฑิ ค่ากิตติคุล.(2545).คู่มือสหกิจศึกษา 2545.โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี.

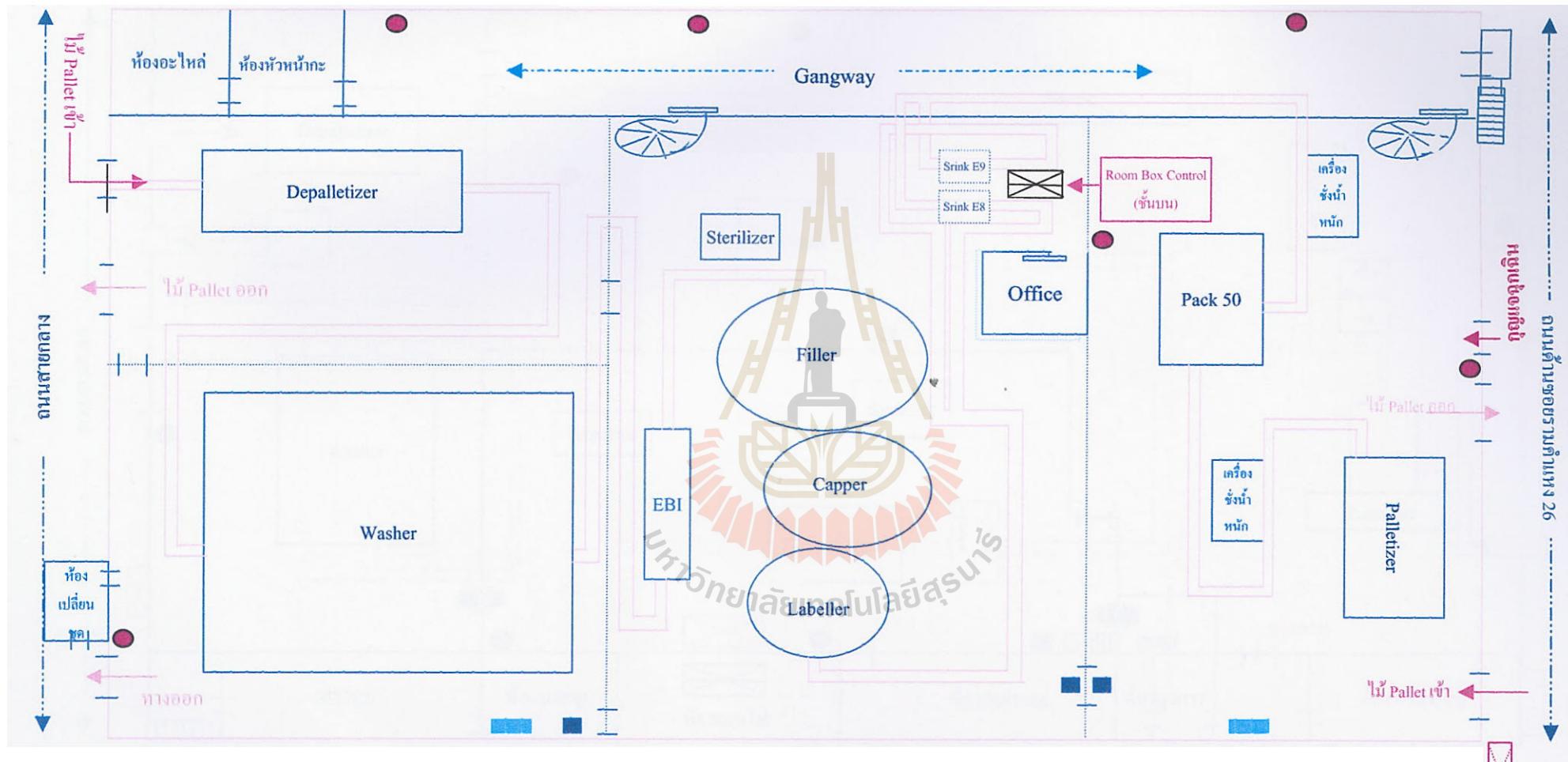
สุเมษฐา วัฒนสินธุ์(2545).ความปลอดภัยของอาหาร (การใช้ระบบ HACCP).สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-
ญี่ปุ่น).กรุงเทพมหานคร.

แผนผัง 4 โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 1 (M1)

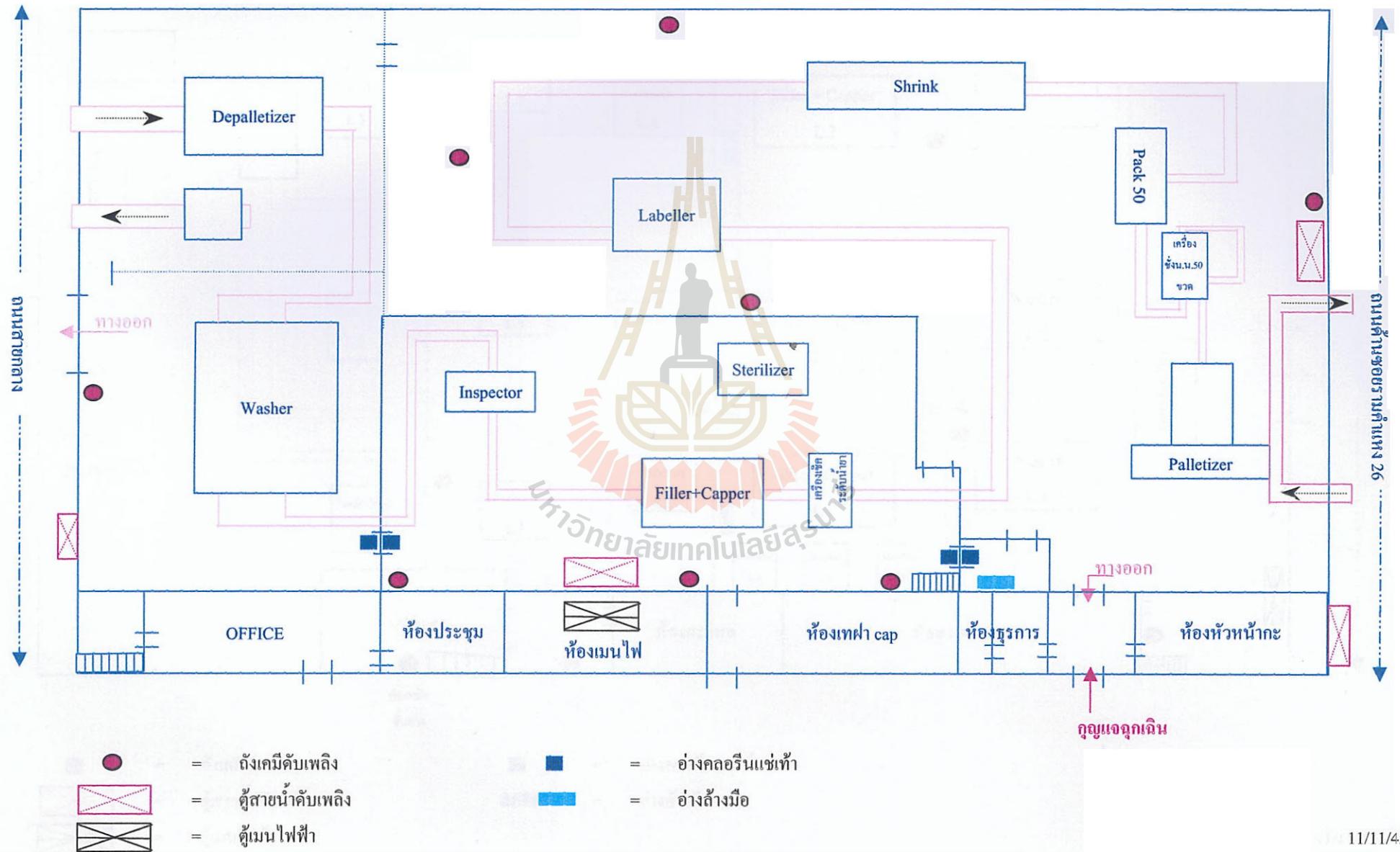

แผนผัง 5 โรงงานผลิตเครื่องดื่ม2 (M2)

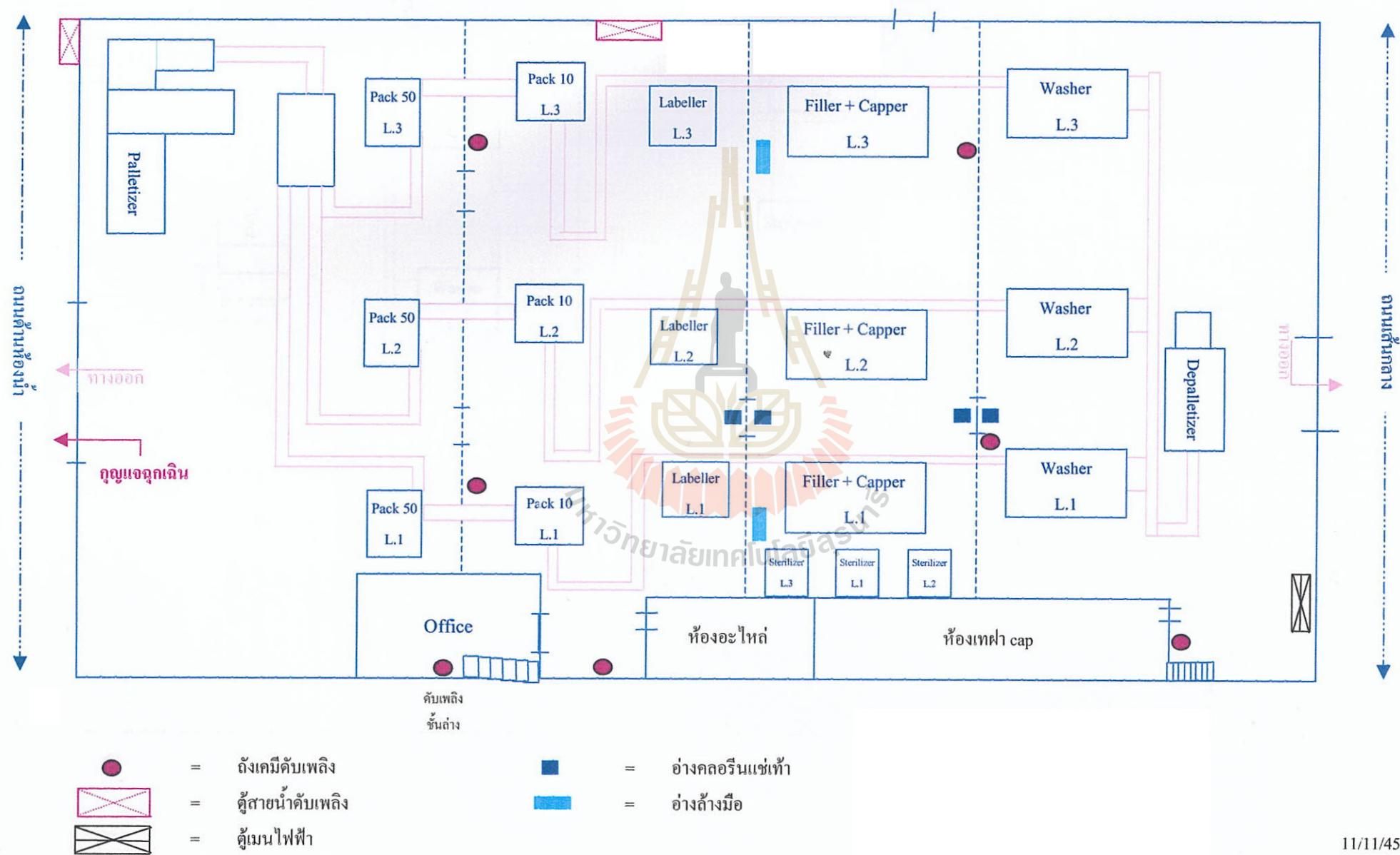

	= จังเข็มดับเบลจีน		= อ่างคอดอเรินแข็งเท้า
	= ตู้สายนำดับเบลจีน		= อ่างถังน้ำ
	= ตู้เมนไฟฟ้า		

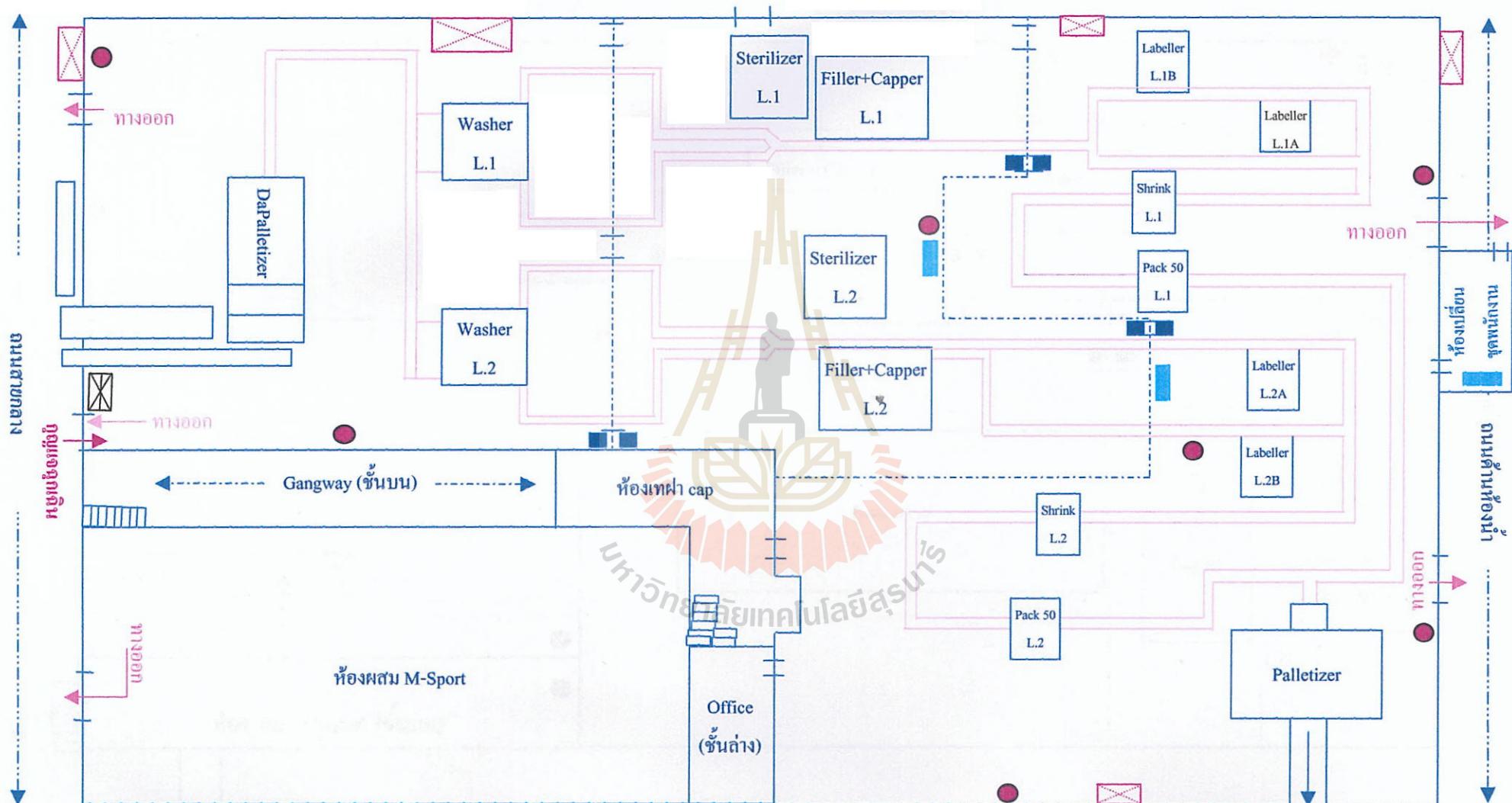
แผนผัง 6 โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 3 (M3)

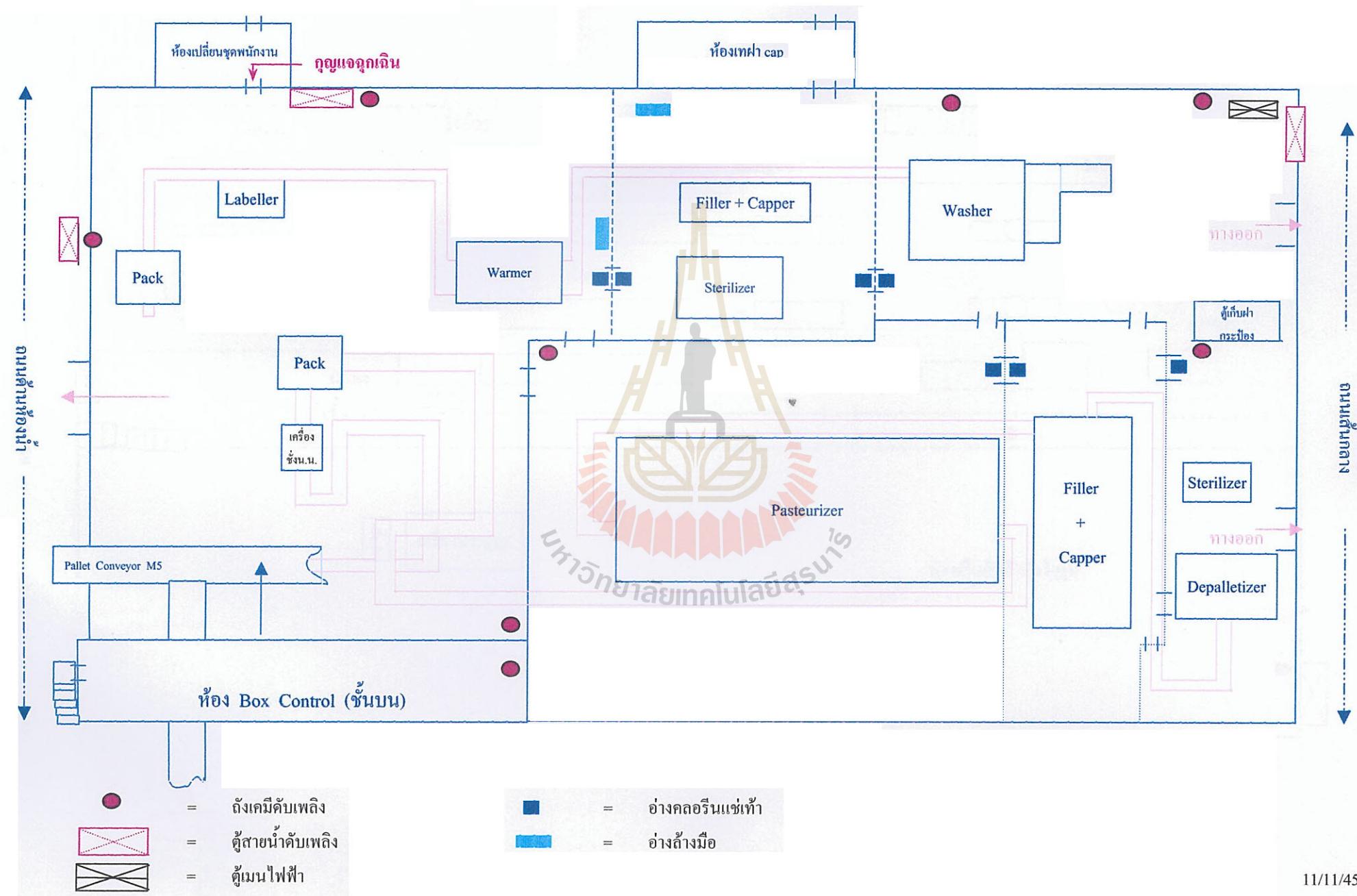
แผนผัง 7 โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 4 (M4)

แผนผัง 8 โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 5 (M5)

แผนผัง 9 โรงงานผลิตเครื่องดื่ม 6,7 (M6,7)

แผนผัง 10 โรงงานผลิตถุง瓜ด

